

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

КРУГ
БРАТЧИКІВ І СЕСТРИЧОК

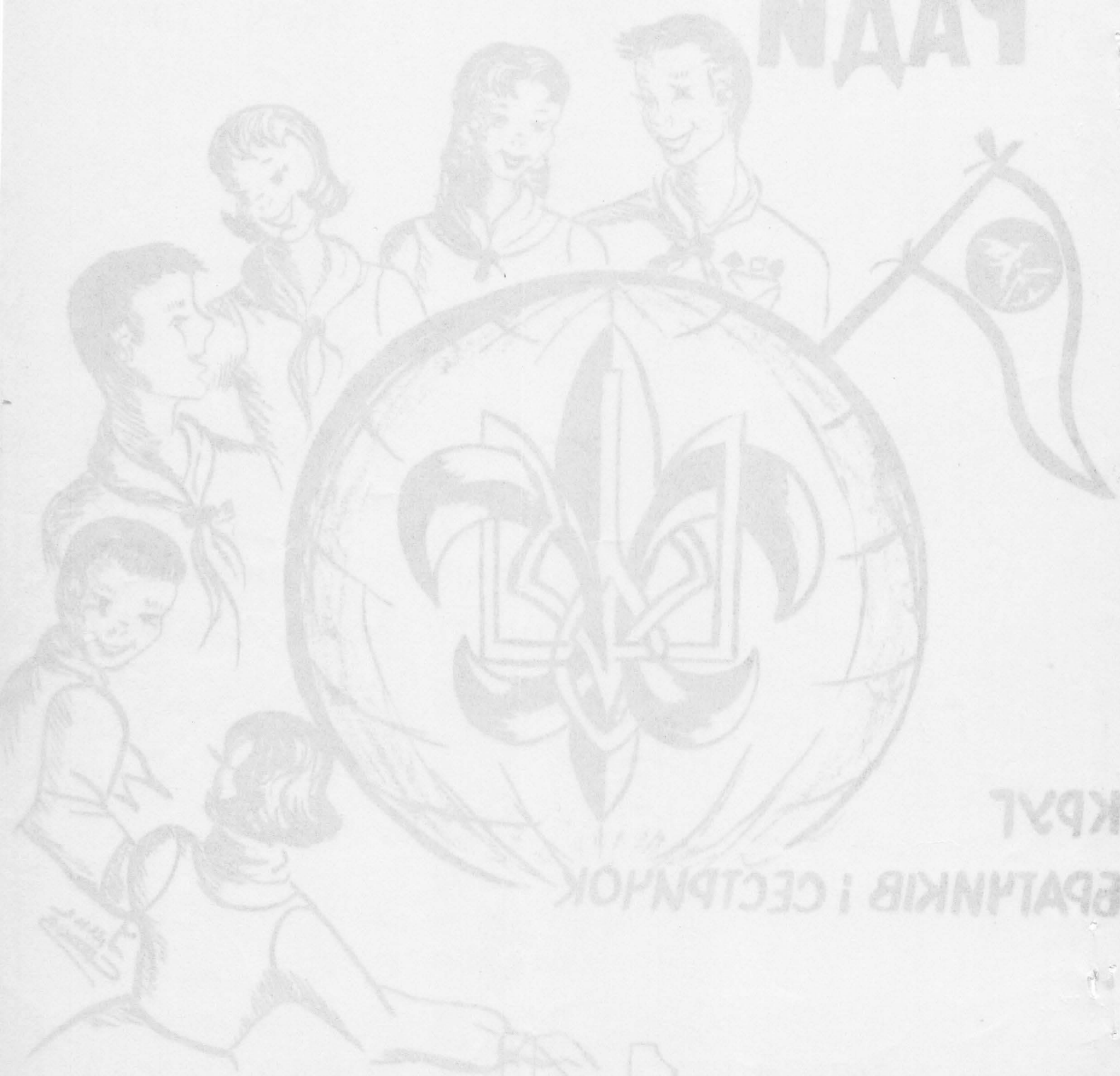
Нью Йорк

14

Моронто

БОЛОХЪ ОРВАНХОЪ

РАДАН

КРЪЛ

БРАТЯНИКЪ И СЕСТЪРНИКЪ

Моромо

141

Нро Нобр

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

СЛАВІМ ЙОГО!

Начальному Пластунові

Старому Орлові

Сірим Орлам

Пластовому Братству

Сестричкам і Братчикам Виховникам

Пластовому Новацтву

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ОРЛИНИЙ КРУГ і ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

СЛАВИМ НОГО!

ХРИСТОС РАЖДАЕТСЯ!

Надьяльному Пластовому

Сирим Орлам

Старому Орлови

Пластовому Братству

Сестринкам і Братинкам Виховницкам

Пластовому Новадву

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ШАСЦІНОВОГО НОВОГО РОКУ

ДАЖАТЬ

ОРДІННІЙ КРАЇ І ВОЛООНЬ ОРДІННОЇ РАДН

Вогонь Орлиної Ради

14 КРУГ БРАТЧИКІВ І СЕСТРИЧОК

З М І С Т :

В і д Р е д а к ц і ї

Ювілейні святкування 70-річчя Др--а Олександра Тисовського

П о д я к а — Др Олександр Тисовський

Більше уваги Пластовому Новацтву

Користь із позовного листа — Сестричка Надя

Новацьке таємне письмо — " —

Малий Бібліотекар

Історія Книжки

Князь Володимир Великий відвідує школу

Євшан зілля

Природа в степу

Ялинка

Дідух і ялинка

Різдвяні перекази й легенди — Сірий Орел Надя

Що таке ляльковий театр? — Сірий Орел Євген

"ПЕЛЮСТКИ" — ланцюшок на ялинку — Сірий Орел Денис

Різдвяна зоря — Сірий Орел Денис

ВЕРТЕП — для малювання і витинання

Р е б у с и — зібрала Сестричка Надя

На правах рукопису — Бито 300 примірників — Технічно виконав Сірий Орел Тиміш

Обкладинка: ст.пластунка Ірина СТЕЦЬКІВ — Світлина від Ювілейного Комітету ГПБ

Адреса Редакції:

Пл.сенф В.О.ГРИМАЛЯК

940 N. 7 Street, Philadelphia 23, Pa.

Адреса Адміністрації:

Пл.сен. Леся ЮЗЕНІВ

273 E. 3rd Street New York 3, N.Y.

Printed in U.S.A.

В І Д Р Е Д А К Ц І Ї

ДОРОГІ НОВАЦЬКІ ВИХОВНИЦІ - ВИХОВНИКИ!

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ - чергове 14 число знову приходить до Вас, з низкою практичних матеріялів, оповідань до історії України, історії Українського Пластового Уладу, природознавства, переказів і легенд з приводу свят Христового Різдва. Для новацького майстрування приносить матеріяли як прибрати ялинку в домівці ланцюшком, як витяти, розмалювати вертепик, зробити різдвяну зорю для колядників. Вкінці загадки і ребуси дадуть Вам теж нагоду практично їх використувати в програмі праці в новацтвом.

У кількох листах, що їх Редакція отримала від виховників повторяється заєдно питання: ЧОМУ ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ ПОЯВЛЯЄТЬСЯ ТАК РІДКО, ЧОМУ НЕ ВИХОДИТЬ ПЕРІОДИЧНО? Відповідь на це проста. ОРЛИНИЙ КРУГ плянував видавати ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ чвертьрічно. Досі одначе підтримка з боку новацьких виховників/-иць/ для журналу була така не вистарчаюча, співпраця така мінімальна, що ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ зміг появляти всього тричі на рік. Тільки дійсно одилиці /поза членами Орлиного Круга/ з-поміж виховниць/-иків/ прислали до журналу якесь оповідання, допись, рисунок, світлину, чи хоч би пвідомлення про успіхи чи недоліки в роботі з новацтвом.

Чергове питання у Ваших листах до Редакції таке: ЧОМУ ОСТАННІ ЧИСЛА В.О.Р. /10,11,12,13/ приносили надто МАЛО практичного матеріялу для програми сходин з новацтвом? Воно правда, бо ці числа були присвячені питанням виховних і організаційних проблем новакознання, що мали допогти новацьким виховникам/-цям/ а також різним діловодчикам організаційної побудови Уладу УПН-ів/УПН-ок основніше призадуматися над ними і тим чином пізнавати завдання їхньої праці в новацтві.

НА МАЙБУТНЄ Вогонь Орлиної Ради появлятись ме не жаль дальше тільки ТРИЧІ в рік, а то під весну з програмою ВЕСНЯНОЇ ПРАЦІ, перед таборами, з матеріялами НОВАЦЬКОГО ТАБОРУВАННЯ і після таборів з матеріялами ОСІНЬО-ЗИМОВОЇ ПРАЦІ в новацтві. Свочасна поява журналу залежить виключно від загалу новацьких виховників/-виховниць/. Тільки при активній співпраці, присиланні матеріялів, листів, звідомлень, рисунків, світлин тощо а відтак своєчасного розчислення за одержаний журнал допоможе те в появі не тільки ВОГНЮ ОРЛИНОЇ РАДИ, але й чергових випусків БІБЛІОТЕКИ В.О.Р., що ждуть на появу.

Тому ждемо на Ваш відзив, Дорогі ВИХОВНИЦІ й ВИХОВНИКИ!

При цій нагоді повідомляємо з радістю, що Курінь Старших Пластунок "ВЕРХОВИНКИ" в Нью Йорку активно включився в адміністраційну працю при Вогні Орлиної Ради. Вже попереднє 13 число В.О.Р. було зброшуроване членицями куреня УСП "ВЕРХОВИНКИ", а біжуче є теж і в цілості приготоване до поштової висилки. Ми вдячні ВЕРХОВИНКАМ за їх дружню допомогу, що вможливить скоріше вислання журналу для новацьких виховниць - виховників.

Для ВСІХ ВАС - наше дружнє СКОБ! - ГОТУЙСЬ!

Ю В І Л Е Й Н І С В Я Т К У В А Н Н Я
З ПРИВОДУ 70-РІЧЧЯ Основника Пласту Д-ра О. ТИСОВСЬКОГО.

Діловий Ювілейний Комітет прислав нам БЮЛЕТЕНЬ про перебіг ювілейних святкувань у Німеччині, з якого містимо цю інформацію для загалу новацьких виховників/-иць/.

Ювілей Д-ра Олександра Тисовського в Німеччині випав дуже урочисто та зворушливо. Урочистості почались дня 8 серпня 1956 р. - в четвер - у день народження ДРОТА. Пластовий табір у Бад Тильц в повному складі вирушив вечером зі смолоскипами на хутір, де за мешкав Д-р Тисовський, що приїхав на святкування з Відня. Цей по зі смолоскипами зробив величезне враження, погода дописала, був чудовий вечір.

В неділю дня 12. серпня ц.р. до пластового табору приїхало багато народу. Сам Ексселенція Архиепископ Кир ІВАН БУЧКО відправив торжественну Службу Божу, співав пластовий хор. Були заінстальовані голосники, а фільмова експедиція "Орбіт" фільмувала свято.

Незвичайно приємне та зворушливе враження справили привіти від новацтва з Америки та Канади. Вони були безпосередньо - щирі, - декотрі писані на березовій корі, прикрашені дитячими римунками - малюнками. Самих підписів на привітах було понад 1500. Велике враження зробили дитячі привіти теж на Їх Ексселенцію Кир Івана Бучка.

ДРОТ був незвичайно зворушений, що виявилось у його післяслові.

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

П О Д Я К А

Признаюся, що я найшовся в немалому клопоті. З нагоди 45-річчя ПЛАСТУ наспіло багато привітів, а теж усних признань і побажань особисто до моєї особи. Виглядає, наче б я один, а не пластуни, не ті, наші сеніори, старші пластуни, юнаки а то й новаки, були тим Пластом, що йому сьогодні 45 років віку.

Світ уже так побудований, що і він сам і кожна справа на ньому мусить від чогось чи від когось брати свій початок. Зрозуміле, що й Пластові мусів хтось дати почин. Але що цей наш Пласт вже

45 років існує, це напевно заслуга самих же пластунів - тих, що ідейністю, охотою і працею, навіть завзяттям, а в першу чергу силою характеру діло безупину піддержують і продовжують.

Видається мені, що не маю повного морального права приймати на мое особисте конто признань і похвал від високопоставлених Осіб, від шановних і цінених Установ і Організацій, від щедрих Добродіїв - Меценатів, так дуже Пластові помічників, від щирих Приятелів Пласту, вкінці навіть від самих же пластунів, сеніорів і старших пластунів, довголітніх співтворців нашого Уладу.

Очевидно, не лишається мені що інше, як оцею одинокою можливою дорогою сердечно подякувати всім достойним, високоповажаним і дуже ласкавим Гратулянтам а теж любим Друзям пластунам різного віку, ступня і чину, за всі вияви прихильности до моїх, признаю все щирих зусиль.

Але до цієї подяки додаю власне те мое застереження, що великою честю, якою мені дозволено тішитися, обов'язково ділюся з усіми Друзями пластунами, яких захопленням і самопожертвою стоїть наша пластова ідея і наш Пластовий Улад непохитно вже 45 років.

Заслугі всіх тих Друзів поклін і слава.

У Відні 24 серпня 1956 р.

Д-р Олександр Тисовський

--:--:--:--:--:--:--:--:--:--

Від Редакції В.О.Р.

З Ювілейної Одностінки передруковуємо 8 світлин з історії У.П.У., що дасть можливість новацьким виховникам/--цям/ вихиснувати їх для розповідей про Ювілей Основника Пласту Д-ра О. Тисовського.

Ці світлини збереглися в приватних збірках пласт. сеніорів інж. В. Раковського Л.Ч., та д-ра Я.Падоха Ч.К.

Д-р Q. Тисовський
серед Команди 1. Пластового Полку
ім. П.К.Салайдачного, Львів 1921 р.

ДРОТ з групою пластунів львівського коша
на воєнній цвинтарі Героїв УСС на Маківці
1921 р.

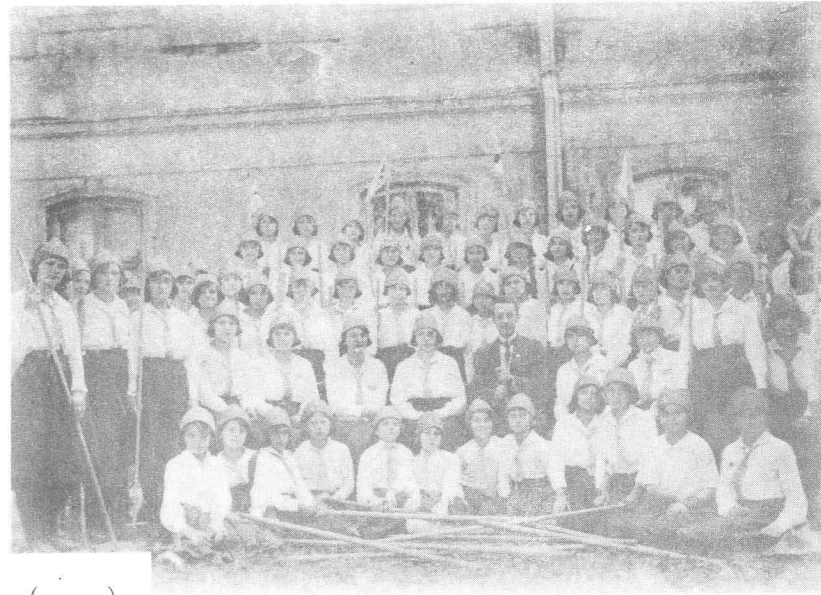
ДРОТ серед пластунів і пластунок
львівської й стрийської кошів
у Корчині 1922 р.

ДРОТ з гуртком пластунів
зі Львова на таборі в Кор-
чині 1924 р.

Д-р О. Тисовський з пластунами (ками) львівського коша, які брали участь у привітанні През. ГУВВРА у Львові, що був гостем Митроп. Шептицького 1922 р.

Верховний З'їзд у Львові 1927 р.

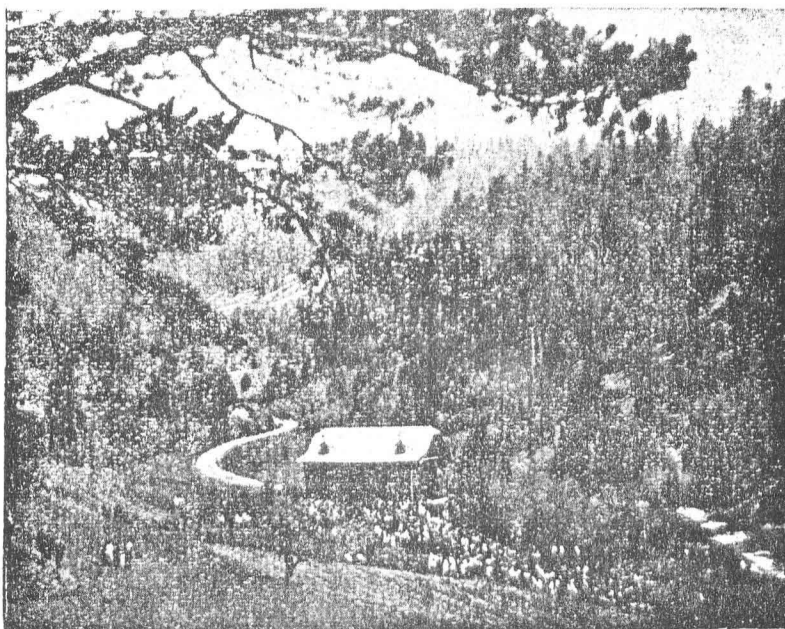
Перший Сеніорський Табір у Підлютім 1930 р. Серед сеніорів сидять Д-р Тисовський, Сірий Лев й І. Чмола.

Д О Д А Т О К ІІ.

=====
Редакція ВОГНЮ ОРЛИНОЇ РАДИ щиро дякує Пласт.сен. Керівництва Леонідові БАЧИНСЬКОМУ за дуже цінні доповнення історичних матеріалів про 25 - РІЧЧЯ НОВАЦЬКОГО РУХУ та за придбання одинокі фотознімки табору в С т а р я в і. Ці матеріали незвичайно збагачують дуже - реальні відомости про історичний розвиток новацтва.

Леонід БАЧИНСЬКИЙ

Доповнення ч.1. - до матеріалів про Табор у Старяві.

Дитяча оселя в Старяві.

Побудована в 1933 р. старанням сктм. Леоніда Бачинського, була власністю Т-ва Охорони Дітей й Опіки над Молоддю в Перемишлі. Будова коштувала около 30 тисяч золотих. Кошти покрито перемишське громадянство. Святочне посвячення оселі відбулося з участю процесій з доколичніх сіл. Подія відкриття оселі була імпазантна, наші селяни мали велике зрозуміння для оселі.

У 1933/34 рр. Українське Крайознавче Товариство "ПЛАЙ" провело в приміщенні оселі перший зимовий табір.

У 1936 р. новацький мішаний табір відбувся від 24.7. - 20.8. Командант Л. Бачинський, обозний Т. Білостоцький. Дня 28.7. відбулася ватра в честь УСС-ів, а того-ж дня переведено історичну гру "КРУТИ". Сктм. Бачинський був ініціатором цієї нової й ніде не уживаної гри.

/За журналом "Пластовий Шлях" 1936 р./

Доповнення ч. 2. - до матеріалів про новачків Карпатської України.

Перше гільдо новачків заснував есдм. Л. Вашицький в 1927 р. / а не в 1928 р., як показано на стор. 8. / Провідник голо А. Устияновича, жінка промислова-українка в Жгороді.

До 1928 р. мезаки заборували разом з мезакми, починаючи з 1925 р. / Кобилицька поміня 1925 р., Луці 1926 р., Кобилицька поміня 1926 р., Луца-Ремети 1927 р. /

Дитячі журнали "Щодник" і "Ваночка" стало місцями прасовий - новачківський куток.

Доповнення ч. 3. - до матеріалів про новачків вишани.

Праці Л. Вашицького "ГОЛОВИ" / про неї згадується на ст. 12, 38 / не заглиблює в ДАКОМІ С. 1, а в дійсності пом- винос жуком, як пиклоствилеє вишани Українського Центрального Комітету в 1941 р. Заголовна сторінка згубила:

ЛЕОНІД ВАЧИЦЬКИЙ

"ГОЛОВИ"

Н О В И К І В Н О Р Я Д И К

/ВИКОНАННЯ І ПРАЦІ Н О В И К І В /

ЧАСТИНА I.

/Ст. 22 + окладки/

Краків 1941

Вишани Українського Центрального Комітету

Доповнення ч. 3. - до матеріалів про новачків /Окладки/.

В екшатарному тасорі Гаденав, коло Гамбура, в 1946 р. виходив часопис "ЛІНА". За деякий час на розпорядження англійської влади "Ліна" перестала виходити, а на її місце там же, в ті ж редак- ції стала виходити "Наша поміня". В одох тих часописак був ставий "Пласовий куток", що його провадив Л. Вашицький. Від 1.9.1946 р. в тому куточку друковано переклад з англійської мови інж. М. Луком- ського: "Книжка Вовченит". Появилася такі розділи: Вовченита. На- род з "Книги Жукитів". Окрем Наряд і Куток. Велике життя. Накі! Накі! Накі! Струнко. Ще про Жукитів. Новак. Привіт. Закон Гізда Вовче- нит. Пригяга. Виконувани одов'язку. Добрий значок. Усміх Вовченит. Вовченит нікого не знає. Очностріє. Для Вовченит одов'язок перетов- оім. Перетовити япису. Шотка. Здрки. Оо'єнаний Джек та як його підносили. Бузки. Ріані забави. Рокілі літени - кінаючи "нолами".

Цей часопис перестав виходити /ч. 11 з 22.XII.1946 р. / і на жаль не закінчено перекладу під цією ж книжкою.

БІЛЬШЕ УВАГИ ПЛАСТОВОМУ НОВАЦТВУ!

Українське Пластове Новацтво являється основною виховною одиницею і підвалиною цілого Пластового Уладу. Окремого підкреслення вимагає ствердження, що новацтво це в и х о в н а одиниця Пласту, з усіма вимогами, що їх ставимо до виховного уладу й окремими теж обов'язками, що їх всі члени Пластового Уладу повинні й мусять взяти на себе у вихованні пластового новацтва. Бо новацька праця у цілому залежить від в и х о в н и к і в, братчиків-сестричок, їхнього знання, уміння, пластового вироблення, виховного досвіду й у першій мірі охоти та посвяти. Без виховників не може існувати ніяка новацька клітина.

В протиставленні до новацтва діяльність уладів ю н а ц т в а та с т а р ш о г о п л а с т у н с т в а проводиться методами пластового с а м о в и х о в а н н я. Ще в уладі юнацтва діють пластові виховники, але в зовсім іншій ролі, як в новацтві, немов як до-радники без вже безпосереднього втручання у цілість самовиховної й адміністраційної діяльності даної юнацької клітини. В міру вікового зростання юнаків/-ок/ поступенно зменшується дія в п о р я д - н и к а /-ц і/, скріплюється самостійне проведення діяльності юнацтвом. А вже старше пластунство завершує своє пластове самовиховання зовсім самостійно й тому його організаційна побудова інша.

Впродовж понад 30 років розвитку Улад Пластового Новацтва ви-творив окремий с т и л ь новацької праці. Основного цього новацького стилю є виховання методом в и х о в н о ї з а б а в и на першому ступені та в и х о в н о ї г р и на вищому щаблі праці з новачками. І коли підкреслюємо яка важна і важлива є р о л я н о - вацьких виховників, що вимагає основного вишколу, досвіду і праці на собою, не можемо замкнути очей на це, як застрашає м а л о п р и к л а д а є т ь с я в а г и у нас для збільшування кадр нових виховників для новацтва. Незвичайно мало дбаємо про несення допомоги нвацьким виховникам у їхній, відповідальній праці не про-водимо старань про підвищування виховницьких кваліфікацій. Бо, на ділі, у нас тепер новацькі виховники/-ці/ це в переважачій біль-шості ю н а к и - ю н а ч к и. Декілька представників старшого пластунства маємо серед виховників, частіше на різних постах ад-міністраційних діловодств - гніздових, крайових референтів новац-тва тощо, а вже обмаль членів пластового сеніорату жертвує себе для праці в новацтві.

Одночасно сміємо твердити, що ніякий інший із уладів пласто-вої організації не має такої в а г и і з н а ч е н н я для майбутнього Українського Пласту, як саме пластове новацтво. Вима-гаємо і надіємося, що пластове новацтво буде перемником здобутків, досягнень і величньої традиції Українського Пласту, що не тільки збереже існування Пласту з покоління в покоління але й побільшить та закріпить цінності пластової ідеї для української спільноти в діяспорі та відродить її у слухний час на рідній Україні.

Ото ж майбутність Українського Пласту залежить передусім від доброго пластового д о р о с т у, від пластового н о - в а ц т в а. Тому й скріплення фронту пластового новацтва являється для нас справою першої ваги, що її керівні пластові чинники повинні присвятити найбільше уваги, зусиль та засобів.

Є багато пекучо-актуальних справ, що їх треба вирішити в найближчому часі. Між іншими ревізії та перевидання вимагає правильник УПН-ів, з доповненням припису про відзнаки, в тому також відзнак новацьких проб і вмілостей.

Та саме тепер, у довгому осінно-зимовому сезоні нашої праці в новацтві, найбільше уваги й допомоги мусимо присвятити новацьким в и х о в н и к а м /-ц я м/, їх вишколові, придбанні допоміжних виховних матеріалів, що є потрібні для їх праці. Мусимо прикласти всіх старань, щоби всі пластові з'єднання були правдивими осередками виховної розваги та дії для пластового новацтва.

Не забуваймо: МАЙБУТНЄ У.П.У. залежить від доброго НОВАЦТВА!

Сестричка НАДЯ

БУДЕННІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВНИКА

Теоретичні міркування, програмові вимоги так часто відбігають від практичної, буденної дійсності у нашій виховній праці з новачками, що це приносить багато клопотів особливе недосвідченим виховникам.

Ось для прикладу: Новачки, що творять один рій, це повинні бути однолітки, на одному рівні їхнього фізичного й умового розвитку та новацького вишколу, отже теж відносно новацьких проб. Це теорія, майже недосяжна мрія, бо на практиці цього зовсім не зустрічаємо. Не лише в малих осередках, де є лише один рій, не може бути мови про такий ідальний стан. Бо там маємо групу новачат дуже ... сорокату, різного віку, з різних клас, шкіл, на різних ступнях вишколу. Але й у великих осередках, де більше новачків і коли навіть маємо рої однолітків, з однієї класи й школи та всі вони прихильники, приходиться нам дуже важко працювати, щоби держати їх разом, коли всі обставини складаються всепроти цього.

Бо вже якось так складається від початку, що одні члени рою швидше дістануть новацьку хустину, інші пізніше, одні поїдуть на табір і здадуть пробу, інші ні. Ба що більше, одні пропустять цю чи іншу прогулянку рою, де могли б здати пробу й вислід є такий, що коли один новачок у рої матиме вже 3-тю пробу то знайдуться інші, що мають тільки першу. А коли ми будемо примушені до такого рою прийняти нових членів тоді матимемо мішанину, з якою вже працювати приходиться дуже важко.

Звичайно, коли на це не звертати уваги і підготовляти рій до проби, що її більшість членів не має тоді будуть незадоволені й

навіть покривджені ті члени рою, що вже дану пробу відбули. Часто таке незадоволення дезорганізує рій, бо новаки почнуть спізнятися на сходини, пропускати їх, вони й тратять охоту приходити на заняття, коли не знаходять нічого цікавого для себе.

І сов приходиться братчикова чи сестричці стати ввіч-на-ввіч з такою буденною проблемою. Якщо до неї поставитися байдучно, то можемо бути певні, що рій перестане існувати, як цілість, а напевно частина членів відійде. Кожні сходини можна провести цікаво і знайти заняття для всіх членів. Бо коли ми підготовляємо одну групу членів рою до проби, тоді другу можемо зайняти грами. На кожних сходинах ми проводимо кілька гор. Ці гри не мусять бути постійно тільки повторенням з попередніх сходин, вони бути все нові й нові, що зацікавили б новачка. Хоч як мало нераз місця у домівці, кімнаті, де проводимо сходини, ми мусимо проводити теж і рухливі гри, бо новаки не всидять спокійно на одному місці довший час. Гри спокійні мусять бути цікаві.

Коли гра є змаганням чи то новаків між собою, чи двох частин рою то така гра є цікавіша, бо кожна дитина любить змагатись і хоче бути першою.

Часто новаки не люблять слухати наших оповідань — розповідей. В такому випадку ми мусимо довідатися причину цього, може ми говоримо не виразно, може не переказуємо точно розповіді, може ми не підбираємо ц і к а в о г о оповідання а то й не приготовлюємо собі розповіді. Що ж цікавить новаків?

Новаки люблять слухати оповідання про пригоди, де виступає малий герой і про його геройські вчинки. Треба отже нам підшукувати й приготовляти саме такі оповідання — розповіді. Деколи новаки не люблять слухати читаного оповідання тоді готовимо розповідь, або й навпаки.

Повернемось ще до справи проб. Часто трапляється так, що приготовляємо новаків до одної проби рік, другий, може й третій, а після цього вже не знаємо, що з новаками робити. Тоді треба нам взятися за новацькі в м і л о с т і. Вправді вмілості є одні — бічними зацікавленнями дітей, що спеціалізують в якійсь одній діяльності, але діти будуть вмілістю захоплені на такий протяг часу, що це вистарчить нам провести з ними вмілість. Кожну новацьку вмілість можна провести за 3 місяці.

Помічаємо ще один дуже невідрадний факт — Новаки не читають ГОТУЙСЬ, а що більше не люблять ні купувати ні пренумерувати новацького журналу, наші заохочування не мають успіху. Треба конечно наших заходів у цій справі, щоби розбуджувати зацікавлення новаків для їхнього журнальчика. Найкращим способом, уважаю, написати цілим роєм коротку допись, або припилювати, щоби один із новаків написав про рій, інший може приготувати цікаві фотознімки. Коли в журналі буде новинка про рій, всі члени будуть цікавитися журналом і це зацікавлення треба нам конечно розбуджувати та вчити новаків правильно пренумерувати і читати їхній новацький журнал.

Так ото ж подаю кілька помічень як поступати в скрутних ситуаціях у буденній виховників/-иць/. Я свідомо, що це далеко не все що можна робити і що напевне роблять братчики і сестрички, виховники, що мають не одне, цікаве й оригінальне помічення та раду, як з нього вийти.

Пишіть про це до Вогню Орлиної Ради. Ждемо на Вас!

КОРИСТЬ З ПОЖОВКЛОГО ЛИСТЯ

Коли прийде осінь і вбере ліси в золотисті шати, не один з братчиків піде зі своїми новаками на прогулянку до парку. Новаки приваблені багатством красок осінніх листків, почнуть їх збирати і принесуть повні мішочки, наплечники а то й навіть кишені цих різнобарвних листків.

Братчик буде задоволений, що його новаки цікавляться природою, але чи він знає яка дальша доля чекає ті листки?

Отже новак показуватиме їх дома, відтак може ще побавився ними кілька днів, а опісля вони опиняться на смітнику і так скінчиться зацікавлення новака листками. А опісля вже на черговій прогулянці напевно новак не збиратиме листків, бо раз він для них не мав ніякого примінення, а друге, тому що мама заборонила приносити пожовкле листя до хати.

Автім осіннє пожовкле листя можна зужити до прибрання домівки, а передусім для навчання, щоби діти по листю пізнавали дерева.

Якщо ми хочемо прибрати домівку, мусимо принести тільки гарні листки та багатобарвні, поодинокі, або й цілі китиці чи галузкі, що їх вітер зламав і кинув на землю. Ці листки треба спрасувати а відтак чи приклеїти на папір і повісити на стіну, чи насилати на нитку і прибрати ними стіни домівки.

Коли ми хочемо навчити новаків пізнавати дерева по листю, то мусимо вибратися до парку, коли листя починає щойно опадати. Пізнавання дерев може бути головною або й побічною метою прогулянки. Коли ми затримуємо рій коло дерева мусимо подати його назву, цвіт, чи овоч. Діти зустрічаються в школі переважно тільки з англійськими назвами дерев і овочів, то нам треба знати українські й англійські назви, щоби вияснити дітям яка є українська назва даного дерева.

Новак повинен взяти зі землі або зірвати з дерева 2 - 3 листки цілі, ще не порвані. Найкраще зривати листки з таких дерев, що їх братчик назвав. Можна також збирати листки з незнайомих дерев на те, щоби на чергових сходинах на підставі книжки природи віднайти бракуючі назви.

Коли новак принесе листки до дому, він повинен їх негайно покласти до праси, тобто поміж листки газети, щоб вони висохли та притиснути тягарцем, щоб вирівналися. Дальшим ступенем у цьому буде заложення зільника, що його можна самому зробити собі, або купити зшиток із твердими окладинками і твердим білим папером, що є якраз призначений для наклеювання збірок. Якщо ми хочемо самі зробити зільник, мусимо дістати порожні окладинки, до них можна вкладати картки, що їх можна пократити з паперу на величину обкладинок. В окладинці і папері можна витяти дві дірки і перевязати через них шнурочок або стяжечу.

Листки приклеюємо пасочками клейкої тасьми в кількох місцях.

Зрозуміле, що приклеювати листки треба в якомусь порядку, за якоюсь системою. Є кілька способів, що їх вживається. При великих збірках уживається азбучної системи, або за формами листків /тобто: звичайні чи прості листки, зубковані, незубковані, зложені зубковані і т.п. Порядкують теж листки за родинами дерев, як родина: в е р б: верба, осика, тополя.

Думаю, що для новаків найлегше складати листки в поазбучному порядку. Кожний листок повинен бути підписаний та новак мусить вміти назвати його українською і англійською мовами.

Про дерева, листки і зільники є доволі велика література. В кожній публичній бібліотеці є багато книжок, що допоможуть нам призбирати потрібні для цього діла вказівки і пояснення.

Нижче подаю ще для інформації назви дерев:

Чатинні або шпилькові:

сосна	pine
смерека	spruce
ялиця	fir
модрина	larch
секвоя	bigtree (sequoia)
яловець	juniper
тис	yew
кедр	cedar
кипарис	cypress

Листкові

магнолія	magnolia
лавр	laurel
верба	willow
берест	elm
горобина	serviceberry
граб	horn beam
бук	beech
черемха	wild black cherry
береза	birch
вільха	older

Листкові /продовження/

крушина	buck thorn
осика	aspen
тополя	cotton wood
липа	basswood - linden
дуб	oak
ам. хумра	persimmon
ам. лавр	sassafras
туліпанове дерево	tuliptree
глії	hawthorn
морва	mulberry
клен	maple
явір	sycamore
волоський горіх	walnut
ясень	ash
акація	locust
каштан	horseshestnut
калина	snowballtree
вишня	cherrytree
груша	peartree
яблуня	appletree

НОВАЦЬКЕ ТАЙНЕ ПИСЬМО.

Недавно я приготувала декілька загадок, що їх мали розгадати новаци на сходинах. Всі загадки я мала записані на листку паперу, а відгадки записала азбукою Морзе. І ось моїх новаків зацікавили ці дивні знаки, вони зорієнтувалися зразу ж, що це є розв'язки загадок, а один сказав, що він хотів би вміти так писати,

щоби цього ніхто інший не міг відчитати.

Новаки люблять все, що таємниче. Юнацтво має азбуку Морзе, а теж семафор із усіма шифрами. Чи немає чогось подібного, що можна б дати для новаків?

Є, є багато різних способів тайного письма, що своєю простотою якраз надаються для новаків. Тут надаються передусім рисункова азбука та всякі переставлювання слів тощо. Воно дуже розвиває новаків, зацікавлює і виховники з успіхом можуть це примінити в праці з новацтвом.

Подаю деякі способи тайного письма, що їх я переводила з новакми практично.

1/. Рисуємо на папері одну позему лінію і відтак на її половині одну дозему лінію. У цей спосіб дістаємо 4 прямокутні поля. Випишуємо депешу по одній букві в кожне поле /РИС.1/, п'яту букву зчєрги випишуємо знову в перше поле і так далше, аж маємо цілу депешу. Відчитуємо її /РИС.2/ в такому ж порядку, як записували. Для новаків буде може тяжко відразу це відчитати, вони повинні на окремому листку паперу випишувати букву за буквою, при чому, щоб не помилитися, є добре перекреслювати вже відписані букви.

2/. Рисуємо дві перехресні лінії, в кожному відгородженому полі впишуємо депешу по одній букві /РИС.3/. Це є подібне до попереднього. Розв'язка /РИС.4/.

3/. Пишемо кожне слово назад. Щоб його перечитати, треба переписати депешу, пишучи кожне слово від останньої букви з правої сторони до лівої. /РИС.5/.

4/. Відчитування до дзеркала. Пишемо букви обернено і слово починаємо кінцевою буквою. Щоб це відчитати обертаємо напис і кладемо дзеркало під написом і в дзеркалі відчитуємо, що на - писане. У цей спосіб можемо відчитати письмо з бібули, що нею ми висушили чорнило на письмі /РИС.6/.

5/. Ще один спосіб тайного письма, що його відчитуємо при допомозі дзеркала. Це писання половини букви. Одначе цим способом мусимо складати слова тільки з таких букв, що мають докладно такі самі половини. Знаємо, що не всі букви складаються із двох однакових половинок. Для прикладу возьмемо букву: В. Коли ми напишемо тільки половину букви В, то дзеркало, коли його поставимо під написом покаже нам другу половину букви /РИС.7/. Одначе деяких букв не можемо уживати на пр. Б - Я, тому в цьому способі наша азбука є обмежена.

Є багато можливостей переміни азбуки. Писано - рисоване письмо, подібне до ребусів є дуже цікаве й діти незвичайно радо його читають. В такий спосіб писали в "ДЗВІНОЧКУ" П р и г о д и Л е с я, а в "ГОТУЙСЬ" пишуть П Р И Г О Д И Н О В А К А. Я звернула увагу, що деякі новаки тільки за тим і шукали, коли дістали нове число "ГОТУЙСЬ".

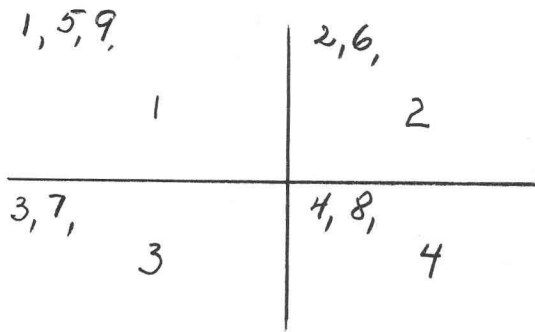

РИС. 1.

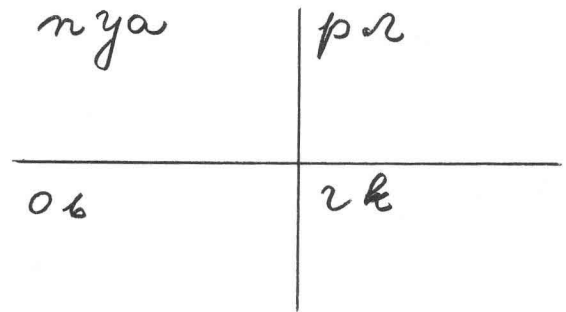

РИС. 2.

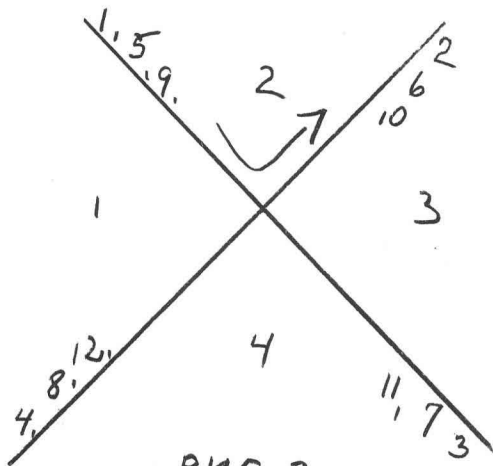

РИС. 3.

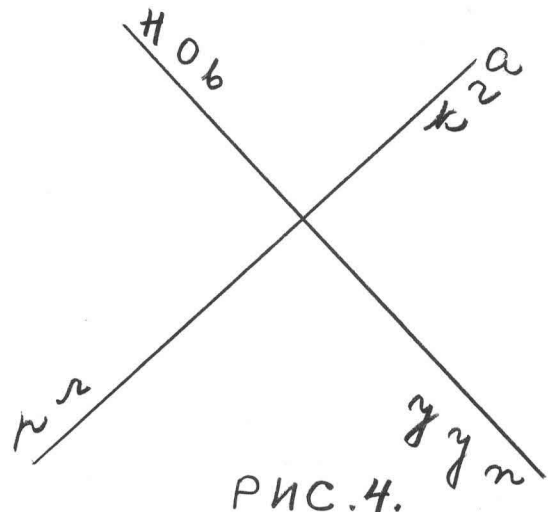

РИС. 4.

ю в е р е р

РИС. 5.

Н О В Н К

РИС. 6.

В І К Н О

РИС. 7.

Кожне гніздо може мати своє особливе таємне письмо і ним послуговуватися в коротких повідомленнях для членів. Але ті повідомлення мусять бути дійсно короткі.

Можемо вживати також НЕВИДИМОГО ПИСЬМА. Беремо листок паперу і пишемо звичайним пером але замість чорнила уживаємо молока або цитринового соку. Коли "чорнило" висохне, папір залишиться білим немов незаписаним. Щоб це таємне письмо перечитати треба папір потримати над свічкою, але так високо, щоби папір не загорівся.

Коли хтось із виховників знає інші способи таємного письма, але прості, для вжитку новаків, просимо подати до відома іншим виховникам. Якщо теж хтось пробувати буде зацікавити новаків способами, що їх тут подано, просимо поділитися вислідом з іншими читачами В.О.Р.

До СВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

З листів та звітів виховників за минулий рік довідуємося, що тільки незначна частина новацьких клітин перевела Свято Української Книжки у програмах праці. Мало було дуже гуків на цю тему, не організовано виставки дитячої літератури. Для поглиблення питання української книжки, підкреслення значення бібліотеки, читання та збирання книжок містимо нижче два оповідання. Зимова пора надається особливе присвячення уваги книжці, бібліотеці, читанню. Зорганізуємо виставку книжок, заохочуємо новацтво збирати книжки творити домашні бібліотечки. Сподіємося, що в тій праці поміщені нижче оповідання будуть незвичайно помічні.

М А Л И Й Б І Б Л І О Т Е К А Р.

/Переказано із читанки М.Матвійчука для 4 класи/.

Славко був сьогодні у свого товариша Івася, що мешкає недалеко школи, і аж заздрісно йому стало, коли він побачив Івасеву бібліотеку. Не дуже вона велика, бо Івась не має багато грошей на книжки, але варто поглянути в якому порядку держить Івась свої книжки та книжечки, що їх дістане від батька чи неньки в дарунку. Кожний цент Івась щадить, як назбирає багато центів, йде до книгарні й купує книжечку. І так він зібрав собі чималу бібліотеку. Коли батько побачив його дбайливість, купив йому маленьку шафку на книжечки, а всі його книжечки дав оправити в тверді обкладинки. Шафка має три полицки, а на полицках гарно рядочком стоять книжечки. А які гарні Івасеві книжечки! Ї там казки, байки, гарні оповідання, вірші, справлені цілі річники дитячих журналіків, є Історія України, є й книжечки, що мають тільки образки. А як гарно Івась їх укладає на полицках! Окремо стоять книжечки справлені в білий папір, відтак в синій, жовтий, червоний, чорний, аж за очі хапає.

Івась зробив собі каталог, де він посписував всі свої книжечки в поазбучному порядку авторів і назв книжечок. Кожна книжечка має велике число на хребті і те число є також записане і в каталозі. Тому Івасеві легко знайти кожну книжечку, зовсім, як у правдивій бібліотеці.

Івась ніколи не дармує, він все має якусь роботу в бібліотеці: то дивиться чи порохів нема на книжечках чи полицках, то переглядає образки, то читає. В книжках його забава й розрада. Івась любить свєю бібліотеку і шанує її. Деякі книжечки є вже в

нього кілька років, а виглядають неначе сьогодні куплені.

Славко оглядав бібліотеку без слова і подумав собі: яку б я мав бібліотеку, коли б я не нищив був моїх книжечок. Йому стало жаль його подертих і порозкиданих по всіх кутках хати книжечок та й шкільних книжок. Коли Славко попрацював з Івасем і вийшов з його хати, рішв шанувати всі свої книжечки так, як Івась, і заложити собі бібліотеку.

ІСТОРІЯ КНИЖКИ

Бачите, ось держу в руках книжку. А як думаєте - чи як би ми жили яких кілька тисяч років тому, чи ця книжка виглядала б так само? Певно, що ні!

Тоді це був звиток не паперу, а п а п і р у с у, тобто листків такого дерева, що звалося папірус. Тоді ще інших книжок не знали. Було це в старовинній країні Єгипет, де росло це дерево. А де його не було - як ось в Асирії, писали на цеголках із глини - поки вони були ще мокрі, а опісля висувували та випалювали цеголку.

І письмо було не таке, як сьогодні. Ще люди не знали таких букв, що кожна із них означає якийсь звук. Тоді, коли хотіли написати якесь слово, на пр.: "сонце" - просто рисували сонце. А пізніше фенікійці винайшли таке письмо з букв, як нині ми ним пишемо.

З часом почали люди писати на пергамені. Це була дуже тоненько виправлена теляча шкіра. Писали чорнилом, що було зроблене із саджі та гусячим пером. Тому й наше металеве перо, що ми сьогодні пишемо, називаємо "пером". Кожну книжку мусіли люди тоді переписати рукою, коли хотіли її мати. Готову книжку зивали в трубку, що звалася "звиток", а що вже було прочитане, знова зивали.

Бачите - тоді то книга виглядала не так, як сьогодні. Книги переписували звичайно священники - ченці, і таку одну книгу треба було перше переписувати цілими роками. Тому книжок не було тоді багато - та були дуже дорогі.

Згодом почали розтинати сторінки книжки та оправляти її так, як сьогодні, тільки все ще була вона велика і оправлена в дошки. /Відти й походить вислів, що "прочитав книжку від дошки до дошки, бо обкладинки були з дошки/.

Аж десь біля 500 років тому все змінилося. В першу чергу до Європи привезли з Китаю спосіб, як робити папір. Роблять його зі шмат, що їх так довго варять, аж поки вони не заміняться в одну масу, тоді цю масу перепускають через вальці, вона висихає і є папір. Папір куди тонший за пергамен та легше його робити. Тепер роблять папір теж із дерева, подібно як зі шмат.

Та цього мало - люди навчилися ще й писати відразу в багатьох примірниках. Як? - спитаєте. Пригадайте, як виглядає печатка. Бачили всі печатку. На такому кружочку чи прямокутнику там вироблені букви, і коли насмаруємо той кружок фарбою, можемо відбивати напис на печатці стільки разів, скільки схочемо. А можна так само вирити цілу сторінку - і всі сторінки в книжці й так відбивати можна цілу книжку - скільки разів схочемо. Це куди лег-

ше, як переписувати кожний раз рукою. Правда?

Ця штука називається друкування. Та коли так передруковуємо книжку, тоді вириті сторінки треба хіба викинути. Тому придумали ще краще: вирізував в дереві не цілі сторінки, а поодинокі букви на маленьких ковбочках. З букв укладали слова та речення. Вклали їх разом у рямку, щоб не розлетілися і тоді відбивали їх на папері. А звінчили одну книжку – розсипали букви та укладали з неї другу. Тепер ці ковбочки – черенки виливають з олова.

Друк винайшов німець Іван Гутенберг. А на Україні перший почав друкувати Іван Федорович. Він спершу був у місті Острозі на Волині та там надрукував Святе Письмо або Біблію, а потім перейшов до Львова, де заложив свою друкарню та друкував різні книжки.

З того часу на Україні повстало багато друкарень. Майже кожний монастир чи школа мали свою друкарню, то й книжок стало багато.

А тепер придивімся, як то повстає книжка. Хтось її спершу му-сить написати. Писати книжку не легко, та треба до цього дуже багато вчитися. Написану книжку, або рукопис передає автор /так називається той, що пише книжку/ до видавництва. У видавництві редактор переглядає рукопис та поправляє його. Опісля рукопис іде до друкарні і там його передруковують так, як ми вже знаємо. Тоді щойно бере в руки першу відбитку коректор, що поправляє всі помилки, які зробили в друкарні, бо такі помилки дуже легко зроби-ти. Тоді справляють помилки і передруковують книжку, вже "на чисто" а тоді віддають книжку до переплетні, де розтинають сто-рінки та дають книжці обкладинку, оправляють книжку. Щойно тоді дають книжку до книгарні, де ми її купуємо.

Книжки є різні – є з казками, оповіданнями, віршами, або та-кі, що з них вчимося – підручники.

Як бачите, треба дуже багато праці, щоб написати книжку, то-му треба вміти добре пошанувати книжку. Не вільно на ній нічого рисувати ні дописувати. Не вільно брати її брудними руками та чи-тати при їдженні. Коли дістанемо книжку, треба її обгорнути в па-пір, підписатися на ній, не загинати карток книжки, а зазначувати собі закладкою, доки ми дочитали. Після читання треба ставити книж-ку все на те саме місце на полицку чи в шафу.

Дуже гарновиглядає, коли маємо в хаті багато книжок, цілу книгозбірню або повченому "бібліотеку". Книжок ніколи не можна ма-ти за багато, бо кожна книжка розкаже нам щось нового.

Але треба теж нам знати, що не всі книжки є гарні. Є багато таких праних книжок, що їх недобрі люди лиш на те видають, щоб ми начиталися поганих речей, бо вони не журяться тим, що ми будемо читати. До таких поганих книжок належать камікси, що їх можна ку-пити всюди на прилавках по 10 центів. В них і образки погані, і те, що написано, не дуже мудре. Добра новачка чи новак відразу пізнає, що таких книжечь їм читати не годиться.

А зате добра новачка може все похвалитися скільки українських книжечок прочитала, та вміє розказати, що там написано. За це її напевно всі будуть хвалити.

ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ОПОВІДАННЯ З КНЯЖОЇ ДОБИ:

КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ ВІДВІДУЄ ШКОЛУ.
/Історичне оповідання/

Борис Яромирич уже другий рік у школі при Десятинній Церкві. Він один із найкращих учнів єромонаха о.Януарія. Тепер він уже при одному столі, що стоїть найблище до сідалища о.Януарія. Бориско не киянин родом, він із Берестова, княжого села під Києвом. Батько його багатий боярин у Берестові. Йому вже одинацятий рік. Пізно пішов у школу, бо школа при Десятинній Церкві це перша школа в Києві й у великому князівстві київському. А з цим, як Бориско дістався в школу, то було так: Олного дня Бориско стояв перед княжим теремом і приглядався, як княжі дружинники в'їздили в терем. За дружиною над'їхав на білому коні князь Володимир, — "Красне Сонечко". Князь завважив Бориска й видно хлопчина подобався йому, бо спинив коня та спитався:

— Чий ти, хлопчику?

— Яромира Остромирича — відповів сміливо Бориско.

— А скільки тобі буде років? — спитався далі князь Володимир. — Дев'ять! — відповів Бориско.

— Тобі уже час в школу! — сказав далі князь.

Биричу Ітваре, — звернувся князь до одного з свого почоту — підеш зараз із тим хлопцем до його батька, щоб уже завтра повіз сина в Київ і зголосився в Настаса Корсунянина та віддав йому хлопця в науку.

І Бирич взяв Бориска за руку та пішов до його дому.

— Приходжу до вас із княжим наказом, щоб ви завтра повезли вашого сина в Київ у школу. Зголоситеся в Настаса Корсунянина при Десятинній Церкві.

Бояриня аж руки заломила.

— Боженьку, в якусь школу мусить іти! Така мала дитина! Бідний, бідний Бориско! Таж він у нас одинак! — бідькала.

Та не було ради. На другий день повезли Бориска в Київ. Парох Десятинної Церкви говорив, що й київські матері плакали за своїми дітьми, що їх княжі биричі забірали в школу.

— Ридали, мов по покійних — казав — ще не утвердилися в вірі.

Бориско скоро привик до школи та шкільного ладу й учився найкраще з усіх. В школі було зразу понад сотня учнів, були в Борискових літах, були й молодші, однак більше було старших. Кілька було навіть, понад 18 років. Ніщо дивного, бож це була перша школа на Україні й перший рік її існування.

Тепер уже другий. Бориско вже псалтири читав.

—:—:—:—:—:—:—:—:—

Сьогодні для Бориска неабиякий день. Отець Януарій вивчив його понад усіх, зробив своїм заступником.

— Маєш, Борисе Яромиричу, зараз скоро перевірити, чи всі є в класі й переглянути, чи всі мають вироблені завдані справи.

Тільки він це сказав, як відчинилися двері і у класу ввійшов управитель Наста Корсунянин, а з ним сам князь Володимир.

Учні, що сиділи на стільцях довкола довгого низького стола, зірвалися з місць, а о.Януарій зійшов зі свого "сідалища" та вий-

напроти князя й запровадив його на своє місце.

Потім князь Володимир звернувся до о.Януарія, щоб питав учнів.

Усі читали місця з псалтирі й переповідали своїми словами прочитане. Коли прийшла черга на Бориска й він плавно відчитав приписану йому псалму та гладко переповів звичайною мовою слова псалмопівця, царя Давида, князь Володимир зійшов із сідалища та погладив Бориска по русявих кучерах і сказав:

- Гарно, хлопче, вчися, будуть з тебе люди. Мені таких, як ти, потрібно як найбільше, бо нам потреба, дуже потреба освічених мужів.

Наце додав о.Януарій:

- Він мій найкращий учень.

Аж тепер спитався князь Володимир у Бориска:

- А як ти, хлопче, називаєшся й чий ти?

- Борис Яромирич із Берестова.

Щойно тепер князь Володимир пригадав собі першу стрічу з Бориском у Берестові та сказав:

- Тішуся, що я спонукав твого батька післати тебе в школу. І тоді зняв із себе золоту гривню та при всіх завісив її на шию Борискові. Бориско стояв почервонілий, як півонія з радощів та зворушення.

А князь Володимир сказав до всіх дітей:

- Учіться, діти, знайте, що хто читає книжки, цей здобуває найбільше щастя. Книга, це найбільший скарб людей. Як не збудемо корабля без цвяхів, так людина не стане справжньою людиною без читання книжок. Краса воїнові - зброя, кораблеві - вітрила, а праведникові - читання книжок. Ви щасливі, що маєте змогу вчитися, що можете читати книжки та збагачувати ваш ум.

Був це найщасливіший день у життю Бориска. Пройшли літа. Борис постригся потім у черці, прийнявши ймення Іляріона. Син князя Володимира, Ярослав Мудрий зробив його своїм сповідником і парохом при княжій церкві у Берестові. А в р. 1052 за впливом князя вибрали його єпископи митрополитом всіх українських земель.

Антін Лотоцький

/Дзвіночок ч.ч: 81-82/1938 року/.

Є В Ш А Н З І Л Л Я.

За часів князя Володимира Мономаха попав до неволі українського війська син половецького хана, малий хлопець. Володимир Мономах узяв його до свого княжого двору, оточив розкішшю і хлопець почав скоро забувати про свій народ, родину, про рідні степи.

Але хан дуже тужив за своїм сином. В його думках завжди був малий хлопчина. Нарешті задумав він визволити з неволі сина. Покликав старого діда-співця й казав йому йти на Русь-Україну шукати сина. Казав дідові, щоб пригадав хлопцеві рідний край, заспівав лицарської пісні, пісню колискову.

Коли ж те не pomoже, хай дасть йому понюхати є в ш а н -

з і л л я Воно напевне зворушить серце хлопця.

Старий співець помандрував у далеку путь. Прийшов у Київ, і знайшовши хлопця, почав оповідати йому про рідний край, про батькове шатро . . . Заспівав йому пісень про лицарські події. Та хлопець був байдужним. Навіть колискова пісня, яку співав старець не вразила його серця. Обличчя старця вкрилося сумом. Не мав уже надії, що поверне сина своєму володареві. Але пригадав собі про євшан-зілля. Виняв його з-за пазухи та дав понюхати хлопцеві.

І дивний вираз появився на обличчі хлопця. Відразу пригадав він собі далекий рідний край, табуни батькові . . . Він вже рішився: краще в рідному краю кістками полягти, ніж на чужині в почестях вмірати! - скрикнув і звелів додові вести себе в далеку путь.

Серед ночі, обминаючи сторожу, подалися оба в рідний край. . .

Є в ш а н - з і л л я зробило чудо. Воно торкнулося найнижнішої струни почувань юнацької душі, добуло з найглибшого тайника давно забуті спомини про рідний край, роздуло їх у великий вогонь туги за ним і допровадило сина до батька та неньки.

-:--:--:--:--:--:--:--

Здалося б і в теперішні часи для багатьох, що забувають своє рідне і тиняються серед чужих, отаке є в ш а н - з і л л я .

На основі вірша М.ВОРОНОГО, переповів А.Ч.

ОПОВІДАННЯ з КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ:

П Р И Г О Д А в С Т Е П У .

Діялось це року Божого 1558. Була гожа весна, тепла і ясна, бо рано почалася. Верби розвивалися, яблуні й груші пускали листя, а вишневі садочки вкрились густим покривалом білого оксамитного квіту.

В степу показувалися де-не-де перші звістові козаки, що вибирались зо Січі, погратись баськими кіньми, та нагулятись у волю. Інші брали волоки, сідали в човни та їхали хвилями дужого Дніпра ловити рибу.

Був тоді в Січі, знаний в цілому Запоріжжі, козак Ловисько. Кажуть, що в цілому Запоріжжі не було козака, що в перегонах верхи дорівнював би Ловиськові. Ось і тепер Ловисько гнався кулею безкрайм степом. Так їхав він цілий день, аж захопила його ненадійно тепла, весняна, тиха українська ніч, повна чару й принади. Мабуть доручення від кошового мав, бо поспішав.

- Ніч - козацька мати, - бурмотів, - огріє і захистить!

Проїхав ще зо дві верстви й попавши на високу могилу, розсідлав коня й пустив на траву пастися. Сам пішов до могили. З великим трудом виліз на гору, бо могила була стрімка й висока. Аж тепер завважив, що на могилі стоїть козацька хвигура, так звана "сигналка", що при її запалюванні давали людям звістку як татари часом напали.

- Чому ж оце вартового нема? - бурмотів, Ач, порядки завелись! Тьфу!!...

Козак сердито плюнувши, добув з гамана кресало й викресавши вогню, запалив свою улюблену люльку-носогрійку...

А ніч тепла - темна, леготом дише й пахне степом. Кінь весело скуба траву, стриг вухами й задоволено форкав.

Козак обвинувся в свою безконечну, як козацька воля, кирею й здорово заснув, колиханий чаром і красою безжурної степової ночі.

-o-o-o-o-o-o-

Ловисько прокинувся від сильного тупоту кінських ніг ... У п'ятмі ночі завважив він малу незамітну особу, що чимдуж бігла до могили. Тепер козак добре бачив малого хлопця, в білих чумацьких штанах, без шапки, груди розхрістані.

Хлопець озирнувся ще раз і мов кіт витдряпавсь на хвигуру. Викресав вогню підставивши губку й бочка зі смолою спалахнула полум'ям та освітила напів мертвий степ.

Ловисько почув тупіт зовсім близько. Значить, татари мусять бути. Він дивився на хлопця, як цей спішно спускався по драбині. Говорити до нього не хотів, щоб не налякати, тому ждав, аж поки не злізе. Та втім же засвистіла стріла й зловіщо розтявши повітря, погналась степом. Хлопець задрижав - і почав швидше спускатися вділ.

- Молодець! ... мало не гукнув Ловисько.

Та в тій хвилині стріла впила в ребро. Він розвів руками й як довгий повалився на землю.

Ловисько вхопив хлопця півперек й обережно виліз на коня опляп, лишивши сідло на могилі.

Поганці!!!... гукнув здавивши рукоять важкої шаблі. Та в тій же хвилині спам'ятався. Надавив острогами, натиснув шапку й як вихор понісся на полудневий захід, до знайомого знахаря діда-запоріжця.

На м'якій лежанці, вистеленій мохом, лежав півмертвий хлопець. Їта посиніли, тіло набігло кров'ю. Отруя татарської стріли так ділала, що на рятунок була слаба надія. Над ним стояв старий, старий дід зо сивим кучерявим чубом. В руці держав чарку, більш схожу на кухоль.

Хлопець відчинив стомлено очі.

- Ти врятував ціле село, а може й більше сіл, - прошепотів беззуби ротом дід. Люди побачивши запалену хвигуру, утекли з села, а ватага козаків, що саме верталась у Січ, розбила до щенту погану татарву. Ім'я твоє зуписане золотими буквами у пам'яті народу. Тільки ... як-як тебе зовуть?

- Слава Богу! ...ледви вимовив хлопець, не звертаючи уваги на останні слова діда, й замкнув очі. В горлі йому заклекотіло, руки й ноги витягнулись. Знахар кинувся до нього, та було вже запізно. Заснув навіки сном блаженних і тайну свого імення забрав з собою в могилу.

Тисячі в Україні могили таких безіменних героїв, що життя своє дорого віддали в оборону рідному краю, в давніх і недавніх часах. Не забуваймо за героїв ні за їхні могили

ОПОВІДАННЯ з ТЕМАТИКОЮ
РІЗДВЯНИХ і ЙОРДАНСЬКИХ СВЯТ

Містимо кілька оповідань і легенд, що вяснять вірування і звичаї українського народу пов'язані зі святами Христового Рождества й Богоявлення.

Влаштування новацької ялинки дає багато нагоди для ручних робіт біля прибрання ялинки, зроблення вертепу, виліплення звізди для новацьких колядників тощо. З цієї ділянки даємо вказівки як з новаками зробити данцюшок для ялинки та долучуємо образки для вертепу, що їх треба помалювати крейдками або й фарбами, витяти, підліпити на твердий картон і відтак цілість гарно уложити в новацькому кутку в демівці або під ялинкою.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Я Л И Н К А

Маленький Юрко вже від самого рана неспокійний. Чекає нетерплячо Свят Вечора, коли то зас'яє перша зірка й ангели принесуть у його кімнату ялинку, таку пахучу, прикрашену золотими орішками, скляними цяцьками й всілякими ласощами.

Бігає Юрко по кімнатах, заглядає до кухні - а там рух! Мама в білому фартуху місить тісто, тета знов щось смажить на кухні. Ганя тре мак, а запах такий, що Юрко аж слину ликає. Мама не дуже рада, що Юрко крутиться по кухні, тому посилає його до столової.

- Юрчику! візьми книжку з образками та переглядай.

- Мамо! Я хочу до моєї кімнатки! Чому вона замкнена?

- Не можна тепер туди йти, Юрчику. Там принесуть нині ангели ялинку, тому нікому не вільно там ще входити.

- Мамо чому? питає Юрко, і невдоволений іде до столової, сідає коло стола й переглядає образочки.

Перегортає картку а карткою, але не цікавлять його образки. Кладе тихенько книжечку на стіл і оглядається довкола. В кімнаті немає більше нікого. Він іде тихентко на пальцях під двері своєї кімнатки. Став і надслухує. Чує якийсь шелест.

То певно ангели, думає. Ах, якби я хотів їх побачити! Несміло торкає клямку, двері не відчиняються. Тоді сильніше пробує натиснути - не йде. Стоїть під дверми сумний. Пробує підвестися на пальцях і заглянути в дірку від ключа. Дарма! - нічого не бачить.

Врешті знеохочений йде знову до стола й сідає напроти дверей своєї кімнати. Час минає. Темніє. Кіт мурликає щось, ласиться до Юрка, а Юрко чекає, коли то ангели будуть нести ялинку

Юркові хочеться спати... Аж ... в дверях стає сивий-сивий дідусь. Усміхається до Юрка й кличе до себе. Юрко йде. Дідусь показує йому якісь скла - ніби далековид. Глянув туди Юрко й занімів. Бєсь стіни кімнати розступились і Юрко побачив голе поле, сасипане снігом. Вітер свиче, гуде, - а полем йде малий хлопчина в подертій сирачині, лихо обутий, змерз.

Юркові стало його жаль.

- Куди він іде? - питає дідусь.

- Іде за останні гроші купити хворій мамі ліків - каже дідусь. Юркові стали слъози в очах. Ще раз глянув у скла. Бачить маленьку хатку, біду... Ліше стіл, лежанка й лава. В хаті кілька голодних дітей плаче. Хліба хочуть. Де їм думати про ялинку?!

Прикро зробилося Юркові й він вже не хотів більше дивитися у скла Пробудився... Мерщій побіг до мами в кухню і сказав,

що коли йому ангели принесуть ялинку, він всі ласощі дасть бідним дітям. За гроші, які собі зложив, купить їм теплу одіж і черевики.

Це все тим дітять з тої бідненької хатинки.

Мама поцілувала Юрка в голівку й пішла в столову шукати з ним дідуся. Та дарма! Дідуся не було.

Д І Д У Х і Я Л И Н К А

Було це на сам Свят-Вечір. В одному подільському селі, в теплій світлиці на приходстві, зійшлися разом Дідух і Ялинка.

Ялинка була прибрана, немов яка велика пані, у всякі лискучі прикраси. Вона пишалася на високому столі та дивилася на все згори і згорда.

А Дідух то був собі звичайний сніп збіжжя. Він станув собі скромно й тихо в кутику. А виглядав бідно, хоч по господарськи.

До вечері було ще далеко. В світлиці не було нікого; через те з нудьги, Ялинка і Дідух, почали собі приглядатися. Ялинка дивилася на Дідуха насмішкувато, та перша почала з ним розмову.

- Ти, чого такий простак, приліз у хату? Тобі місце в столі.

- Тут моє право! - відповів сильним голосом Дідух.

- А Моє ні? поспитала задиркувато Ялинка. Я гарно одіта і лиш я одна маю право бути в світлиці. Геть звідсіль!

- То ти йди собі геть! Я тут господар - сказав спокійно Дідух.

- А я ні? Я не голодиня?

- Ні! Ти чужинка. Твоє місце в Німеччині. В німецьких краях є багато гір і чатинних лісів, тому там тебе так величають, що прикрашують на Різдво і на стіл висаджують. А в нас на долах не ростуть ні ялиці, ні смереки, хіба далеко в Карпатах, або на пісковатому найгіршому полі. Наш край багатий в збіжжя. Через те й мене шанують, що з мене ідять хліб та тому приносять мене до хати. Це є наш український, стародавній звичай. Хоу, скажу правду, повинні би мене ще більше шанувати. Тебе тут не має бути. На твоєму місці, на столі, я маю стояти і колісь таки так буде! То мене належало би прибрати у ці цяцьки і при моїх ногах покласти дарунки.

- Ага! - сказала Ялинка. - Позапалювати на тобі свічечки, що би ти згорів і з тобою всі речі!

- Ах, - сказав Дідух, - твої свічки нагадують стару моду, коли то ще ламп не було. Мене мають освітити електрикою. Від електрики не займеться нічого в хаті. А від твоїх свічок - тяміш? - торік згорів на твоїй попередниці червоних ланцюг і всі паперові прикраси.

Ялинка й Дідух були би ще так довго перечилися, якби не те, що до світлиці вбігли гамірні діти. Вони чули до другої кімнати всю їх суперечку. Їм стало жаль рідного Дідуха й вони прийшли покінчити суперечку. Тепер, хоч і раділи пишною Ялинкою, то все споглядали спочутливо і в кутик, де стояв бідний Дідух.

Другої зими, на Різдво, зробили вже інакше. Присунули стіл до стіни. На стіну повісили гарний, гуцульський килим. На столі поставили не Ялинку а Дідуха. Прикрасили його чічками, витинанками, в'їбними та золотими нитками. А під сніп, назастиленому вишиваною скатертю стілі, поклали дарунки.

- Чого там не було! Лужало все побіч себе, як на базарі. І ласощі й забавки й книжечки з образками.

У цілій світлиці було ясно. Багато світел миготіло навкруги й освічувало Дідуха, що клонив свої, повні зерна колоски і всі-

хався до дітей ввічливо.

Володимира Жуковецька
/Дзвіночок ч:63/1937/.

У С В Я Т - В Е Ч І Р

Наближався Свят-Вечір, чарівний, веселий... Маленький Грицько сидів біля дідуня й раз-у-раз засипував його питаннями:

- Дідусю, - я наслідуватиму у вечорі на сні нашого півня, а по вечері пов'яжу всі ложки...

- Ой ти мій хрущику - засміявся дідусь.

- Чому на Свч-Вечір вносять в хату сіно й "дідуха"?

- Це вже такий наш народній звичай, що зберігся у нас з давендавна, як тільки покинули наші предки поганську віру та прийняли віру Христа. Святвечірні звичаї завелися в нас спершу на мальовничій Гуцульщині.

- Там у горах!, де живе наш стрийко Влодко?

- Так, дитино! Гуцули все обходять дуже врочисто Свят-Вечір. В цей день вони постять, не свяряться, бо це день згоди й любови. Всі бажають, щоб ось так увесь рік проминув. Під вечір вносить господиня сіно й кладе на стіл й різне насіння та zestелює його білою скатертю. Господар знову ж вносить в хату отаву, розкидає її під столом та наслідує голос маршинки /худоби/. Мукає, як корова, блес - як вівця, ірже - як коник!.

-Ха-ха-ха! - засміявся Грицько.

- Це знаєш, тому, щоб продовж року велася добре худоба.

А ще є в Великій Україні на Чорноморщині цікавий звичай: на Свят-Вечір ставлять на покуті хлопця або дівчину й скубають їх за чуба, щоб то велися чубаті кури. Різні бувають звичаї, а всі вони зображують бажання нашого люду.

- Яке ж це дивне, дідусю!

- Перед Святою Вечерою зав'язує гуцул ножиці, щоб у господарстві зав'язати все лихо та виносить із хати голки, бо вони кололи б рідню весь рік.

Потім накладає гуцулка на заставлений стіл у два ряди страви, а поверх колачі й сіль. Коли на село впаде вечірній сумерк, а на небі покажеться перша зірка, тоді виходить господар на подвір'я і стріляє з рушниці на знак, що вже час засідати до вечері.

- А що вони їдять у Святий Вечір?

- Різні потрави, синку, - багато їх, бо аж 12 страв. Біб, рибу, пироги, голубці, кутю /пшеницю з медом/, бараболю з олієм, варений ячмінь з олієм і часником, кукурузянку, борщ, гриби, книш тощо. Страви зо Святої Вечері дають теж своїй худобі, а бджолам несуть до вулика мід і воду.

Гуцули спрощують теж на вечерю вовків, ведмедів, хмари і бурі-тучі, - а коли після третього запрошення ніщо не з'являється, тоді господар каже різко: "щоб ви вже ніколи не явилися!"

- Дідусю, я хочу колись поїхати на Різдво на Гуцульщину. Я хочу те все бачити! - щebetав Грицько.

ЛАДАН
/Дзвіночок ч: 63/1937/

РІЗДВЯНІ ПЕРЕКАЗИ І ЛЕГЕНДИ

Про Христове Різдво довідуємося із кількох розділів Євангелія від євангелистів Луки і Матея. Від них вже цілими віками люди переказували це по своєму і так повстало багато переказів і легенд про Христове Різдво, що відійшли майже зовсім від передання, що подане у св. Євангелію, а легенди подають опис чудесних подій, що сталися в той сам час. Майже кожна країна, кожен нарід має свої оригінальні перекази й легенди.

Є багато вірувань серед українського народу пов'язаних з Христовим Різдвам, що своїм початком сягають ще передхристиянських часів України. Ось на пр. є у нас знаний переказ про діда Власія чи то Мусія, а ці назви вважають тільки змінені ім'ям поганського божка Велеса /Волоса/, опікуна тварин, що його з приходом християнства замінено св. Мусієм. Ото ж продовж віків задержалось в українському народі вірування, що в Різдвяну ніч звірята говорять людською мовою і на тій основі повстав такий переказ:

В одного господаря був пастушок, що ціле літо пас корови й вівці, а в зимі жив у господаря та помагав в домашній роботі. Він був лінивий і поганий робітник. Не любив бігати за худобою, тому часто прив'язував її до дерев, а сам бавився. Худоба була все голодна.

Пастух цей знав, що в різдвяну ніч приходить до худоби дід Мусій і питається як звірятам живеться. Тоді худоба хвалить або й жаліється на своїх господарів. І коли пришов Свят Вечір пастух заховався в стайні, щоби переконатися чи це правда. Він після вечері заміз у сіно й коли прийшла північ побачив, що відчинилися двері, дивнесвітло освітило стайню і ввійшов старець з довгою сивою бородою. Всі корови й вівці звернули свої голови до него й привітали його. Діт запитався тварин, як їм живеться. Тоді корови почали хвалити господаря, що дбає про них, на зиму має багато сіна, а на літо гарні пасовиська, тільки вони не можуть користати із пасовиськ, бо пастух, поганий і лінивий хлопець їх не пускає. І тоді кожна корова й вівця зокрема стали розказувати, що злого зробив їм пастух. Дідусь, що зразу був усміхнений щораз більше нахмурич своє чоло і врешті спитав: - Де є той хлопець, щоби я покарав його? Він підійшов до сіна, під яким заховався пастух і підніс до гори свою довгу палицю. Пастух трусився цілий зі страху, почав просити дідуса, що він поправиться. Тоді дідусь на працання погладив всі тварини і раптом зник. Пастух спав у сіні до ранку. З того часу він став добрим для всіх тварин і дійсно поправився.

В Західній Україні під Свят Вечір на селах розчиненим тістом, що з него пекли різдвяні колачі ліпили білі хрести на дверях до хат. Було таке повір'я, що це охороняє господарство від небезпеки вогню, а мешканців і худобу від хворіб.

Подібне вірування записано в інших слов'янських країнах. В Македонії є повір'я, що 12 днів після Різдва ходять по світі надприродні потвори. Їх уявляють собі люди, як чотирногих звірів з великими головами, рогами, довгими вухами та величезними пащами. Вони мали, мовляв, нападати на всіх, хто переходив їм дорогу. Щоби їх не допустити до хат люде малють на дверях, вікнах і коминах хрести.

Для охорони проти всякої небезпеки завівся звичай у нас кропити хати й обійстя свяченою водою після Йорданських Свят.

Є цікаві легенди про втечу Св. Родини до Єгипту. Одну з них подаємо:

ЛЕГЕНДА ПРО ПАВУКА ТА МУХУ.

Коли Св. Родина втікала в Єгипет, змучена важкою дорогою затрималася, щоби відпочати. Країна була скелиста й тільки невеликі кущі заслонювали Св.Родину перед сонцем, що зморена сном заснула. Іродові вояки всюди шукали втікаючих і прибули теж на пустиню. Коли стали наближатися до місця, де спала Св.Родина, муха збудила св. Йосифа, але втікати далше було вже запізно й тому всі сховалися до печери. Як тільки Св.Родина зайшла до печери, павук, що сидів при вході почав плести сітку на вході. Заки вояки прийшли близько вхід був вкритий великим павутинням. Один вояк навіть задержався при вході до печери, але юли побачив павутиння на вході подумав, що до тої печери ніхто не міг ввійти так, щоби не порвати павутиння і пішов далше. Павук, що захоронив Св.Родину до сьогодні носить на спині знак хреста й ми його зevamo павуком-хрестяком.

На підставі українських і чужих джерел переповіла Сестричка Надя.

--x-x-x-x-x-x-x--
--x-x-x-x-x-x-x-x-x--
--x-x-x-жжx-x-x--

СІРИЙ ОРЕЛ Е В Г Е Н

ЩО ТАКЕ Л Я Л Ь К О В И Й Т Е А Т Р ?

Ви напевно вже бачили колись ляльковий театр. Це могло бути в кіні, на телевізії, в розвагових місцях, чи прямо на якійсь виставці. Звичайно могла це бути невеличка сцена, на якій дві маленьк фігури завзято сперечалися, або була це більша сцена, на якій поважно пересувалися кольорові постаті якихось королів, при супроводі музики та з відповідними розмовами.

Якщо це була мала сцена, на якій поза пересування фігур не було іншого руху, то тут вас цікавили більше розмови фігур. Це одначе могла бути сцена на якій фігури були дуже рухливі, або це міг теж бути простий білий екран на якому бігали дивні чорні постаті. Деякі зі згаданих сцен може дуже від себе відрізнялися, але все це був Л Я Л Ь К О В И Й Т Е А Т Р, - театр, в якому артистами є л я л ь к и.

Ті ляльки треба рухати, за них говорити. Звичайно одна особа рухає одною лялькою і за неї говорить, але хто вміє легко змінити свій голос може рухати й двома ляльками та за них говорити. Вкінці особа з більшим знанням і досвідом в цій ділянці може рухати й більшим числом ляльок.

Самі ж ляльки можуть бути різної будови. Одні це звичайні мальовані фігурки, що їх треба посувати по сцені. Інші можуть бути у формі рукавичок, що їх треба вбирати на руки. Ще інші ляльки можуть бути прикріплені до довгих прутиків для легшого пересування по сцені. Є ще й такі ляльки, що їх кожна чатина може рухатися в різні сторони, при чому рухи можна контролювати при допомозі шнурочків - ниток згори. А вкінці деякі ляльки є так збудовані, щоби кидали бажану тінь на білий екран.

Коли говоримо про ляльковий театр, то вже на вступі треба нам звернути увагу, щоби не порівнювати ляльок-артистів зі звичайними дитячими ляльками. Обидва роди ляльок відрізняються не лише виглядом, будовою, але також і приміненням, хоч в українській мові мають одну й цю саму назву "ляльки".

Теж і ляльковий театр не є "забавою з ляльками", але крім розривки має далеко ширше завдання, як визначний виховний середник, що його зараз часто вживають в школах та з великим успіхом як певний лікувальний засіб у шпиталях. Тому, вважаю, що примінення лялькового театру повинно зацікавити всіх новацьких виховників. Кожна дитина має вроджений, природний талан артиста. Це можна запримітити приглядаючись дитячим забавам. Часто завважуємо, як дитина легко змінює ролю підчас гри, причому така зміна виглядає зовсім природню. Чи ця роля легка, чи важка, це не має впливу на дитину. Дитина уявляє себе в даній ролі й бере участь в грі вже як вояк, купець, лікар і т.д. Під час ігор діти звичайно живуть в світі уяви, на що старша людина, що дивиться на світ реально, не може спромогтися. Діти також можуть далеко легше імпровізувати все, включно з розмовами, як старші.

Саме у я в а в ляльковому театрі займає одне з найважливіших місць. Але це не є одинокою причиною чому діти можуть дуже добре вести ляльковий театр. Тут цікавість, бажання себе виявити, показати, бажання імпровізувати на сцені, грають майже рівноядну ролю. Діти залюбки дивляться на вистави, що їх грають малі артисти-ляльки, уважаючи їх за живих, так само, як у своїх грах вони уважають за живих різні мертві предмети.

Цікавість є однак велика й вона веде дитину до другого боку - за сцену. Зацікавлення притягає дитину до самих ляльок. Короткі пояснення часто вистарчають для дітей - головню як орудувати ляльками. І тут під наглядом старшої людини діти дістають зайняття, в якому можуть себе виявити, показати свої здібності - вмілості, можуть себе виладувати, без особистого виступу перед публікою.

Напевне запитасте, яка користь дитині з лялькового театру? Перш за все дитина дістає зайняття, що його одобряють всі молодечі організації. Те заняття відтягне дитину від нездорового висиджування годинами при телевізії з програмою зовсім невідповідною для дітей, від шкідливо перебування на вулиці, де дитина може навчитися більше злого, як доброго, без відвідування кіна, без огляду на те, який фільм висвітлюють, товаришування з дітьми, що виховалися на вулиці і т.п.

Кожна дитина любить щось майструвати й хвалитися тим, що сама зробила. У ляльковому театрі майстрування - це кснечність, бо лялькових артистів треба робити самому. Кількість роботи залежить від роду /типу/ ляльок, матеріялу вживаного та майстерного викінчення.

Дуже важне значення в ляльковому театрі має те, що глядачі не бачать тих, що порушують ляльками-артистами та говорять за них. Дитина, знаючи, що її ніхто не бачить діє свобідніше, всю свою увагу вкладає в розмову ляльок. Але з цієї причини всі дитячі виступи перед публікою треба добре приготувати, перевірити та повторити.

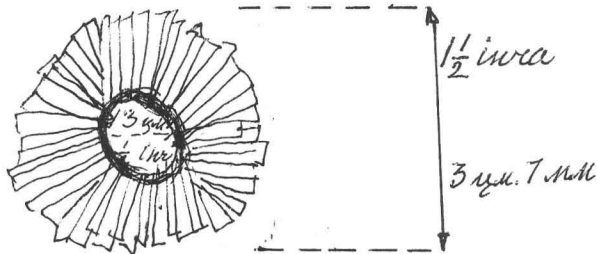
/Продовження буде.../

Сірий Орел ДЕНИС

М А Й С Т Р У Є М О !

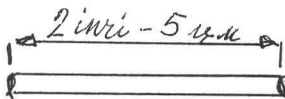
"П Е Л Ю С Т К И" - ЛАНЦЮШОК НА Я Л И Н К У.

1/

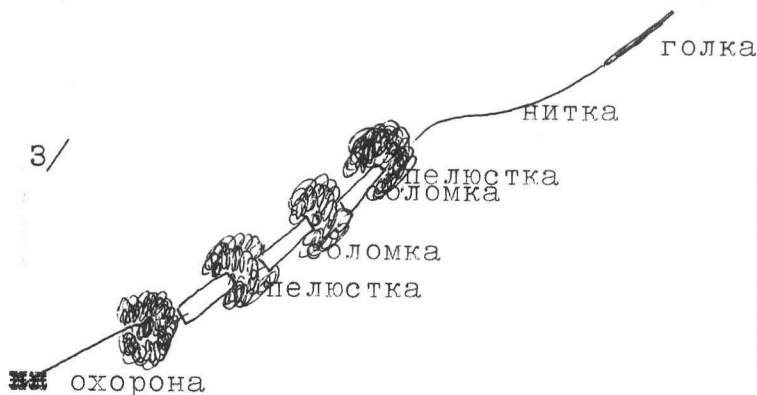
ПЕЛЮСТКА

2/

СОЛОМКА

3/

РІЗДВЯНА ЗОРЯ

Із різноколірового, тонкого паперу /бібулки/ повитинати колісця, діаметром 1 і пів інча, 3 см 7 мм.

5-8 колісцяток творитимуть одну пелюстку. Кожну пелюстку потяти на пасочки з тим, щоби зупинитися біля центра.

Соломку потяти на кусні 2 інчі - 5 см. довжини.

Засиливши нитку на голку проволікти спершу через охоронника /картон, чи перев'язаний патишок/, потім через пелюсток, далше соломку, а опісля знову пелюсток і так на зміну в лубу довжину.

Охорона перед випаданням ланцюжка. На самому початку нитки прив'язати патишок, пересилити круглий картончик. Не допоможе лише зав'язати кульку на нитці, бо вона пролізе скоро через тонкий папірець.

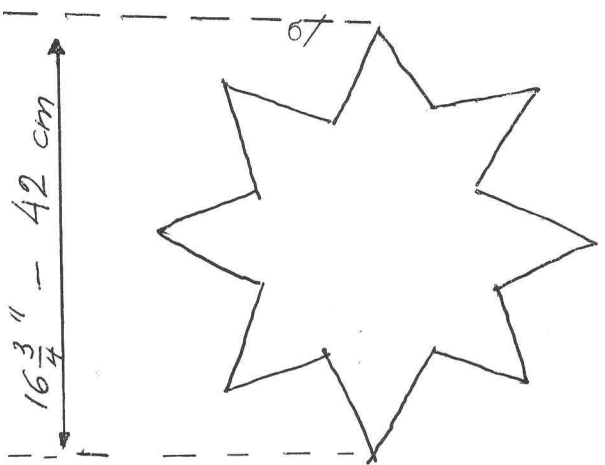
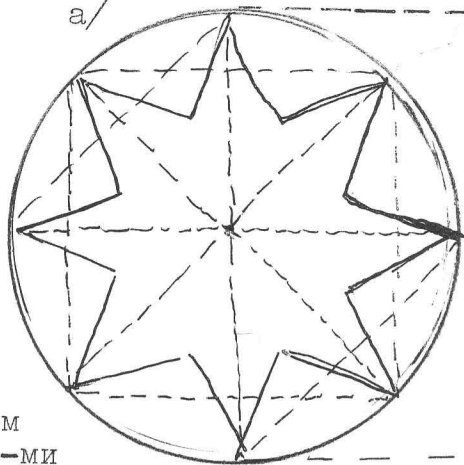
Новацьке гніздо в Ньюарку колядує кожного року з гарною, різнобарвною різдвяною зорею. Поява наших малих колядників з зорею робить таке гарне враження, що Редакція ВОР звернулася до Гніздового в Ньюадку Брата Дениса Беднарського, що зробив цю зорю із проханням зробити плян, як виконати таку зорю для новацьких колядників в інших гніздах.

Брат Денис Беднарський, що спеціалізується в новацькому майструванні й неоднократно містив на сторінках ВОР вказівки з рисунками для новацьких виховників прислав нам рисунки зорі та пояснення як її виконувати.

Ми дуже цікаві чи знайдеться ще якесь Гніздо поза Ньюарком, що зробить в цьому році РІЗДВЯНУ ЗОРЮ для новацьких колядників.

1/

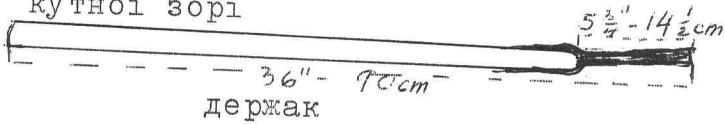
a/

16 ³/₄" - 42 cm

Яким шляхом
дійти до 8-ми
кутної зорі

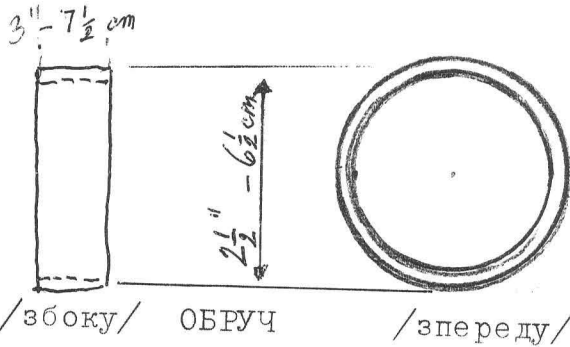
Готова 8-ми кутня зоря
із КАРТОНУ

36" - 90 cm
держак

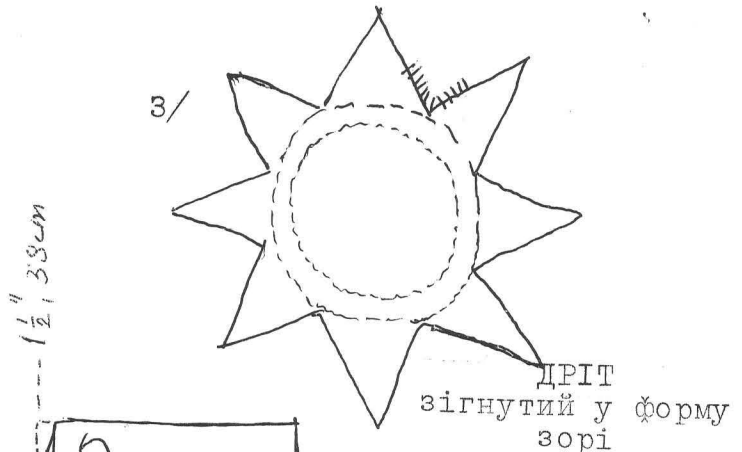
5 ³/₄" - 14 ¹/₂ cm

2/

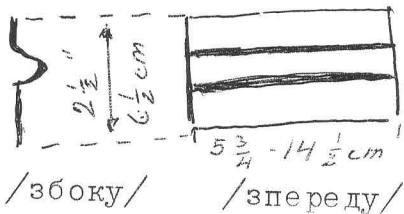
3" - 7 ¹/₂ cm
2 ¹/₂" - 6 ¹/₂ cm
/збоку/ ОБРУЧ /зпереду/

3/

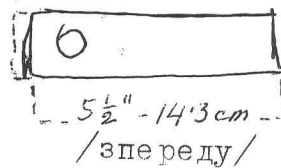
ДРІТ
зігнутий у форму
зорі

5/

2 ¹/₂"
6 ¹/₂ cm
5 ³/₄" - 14 ¹/₂ cm
/збоку/ /зпереду/

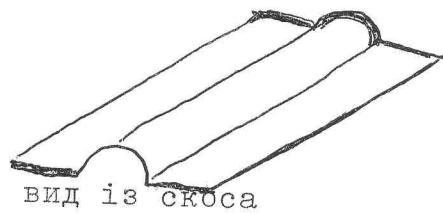
6/

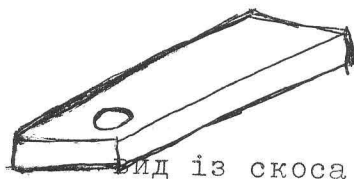
1 ¹/₂" 3.8 cm
5 ¹/₂" - 14.3 cm
/зпереду/

СВІЧНИК

ПІХВА

вид із скоса

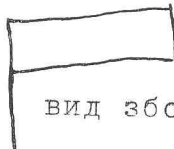
вид із скоса

СВІЧНИК

7/

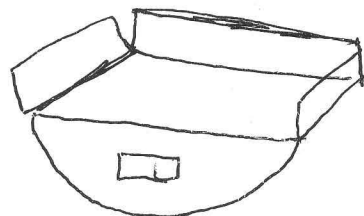
/зпереду/

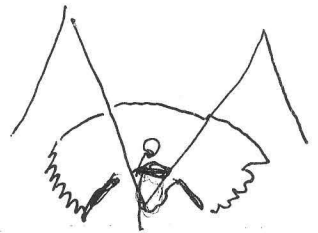
вид збоку

ДОЛІВКА

вид зі скоса

ЯК ЛУЧИТИ ЧАСТИНИ ЗОРІ?

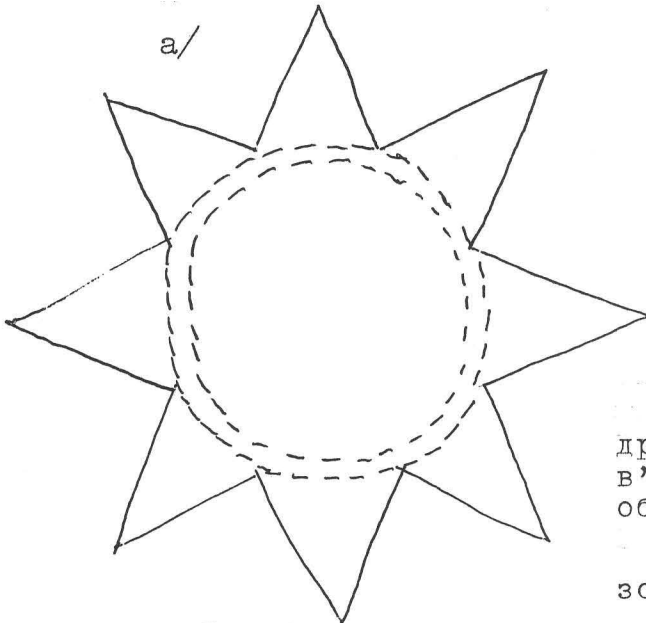
Як лучити дрiт з обручем

зоря з картону

обруч приклеений до зорі з картону

8/

а/

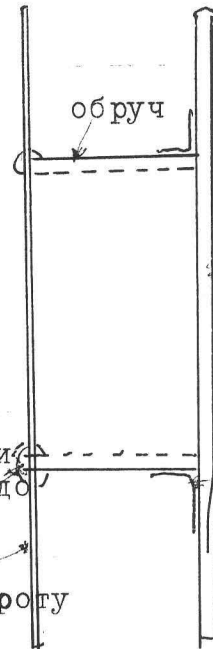
ВИД ЗПЕРЕДУ

б/

обруч

дрiт є приєднаний до обруча

зоря із дроту

9/

а/

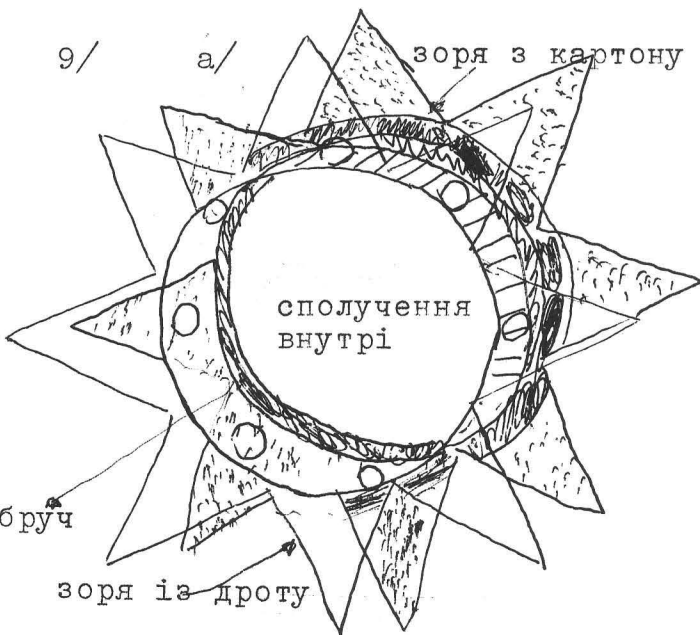
зоря з картону

сполучення внутрі

обруч

зоря із дроту

вид із скоса

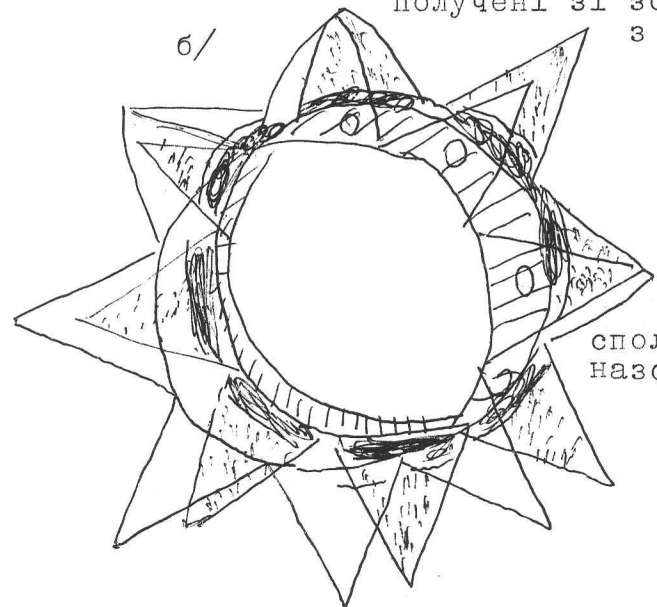

б/

кути зорі із дроту
получені зі зорею з картону

сполучення назовні

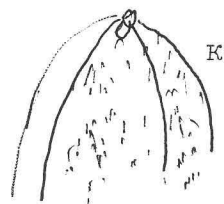
вид із скоса

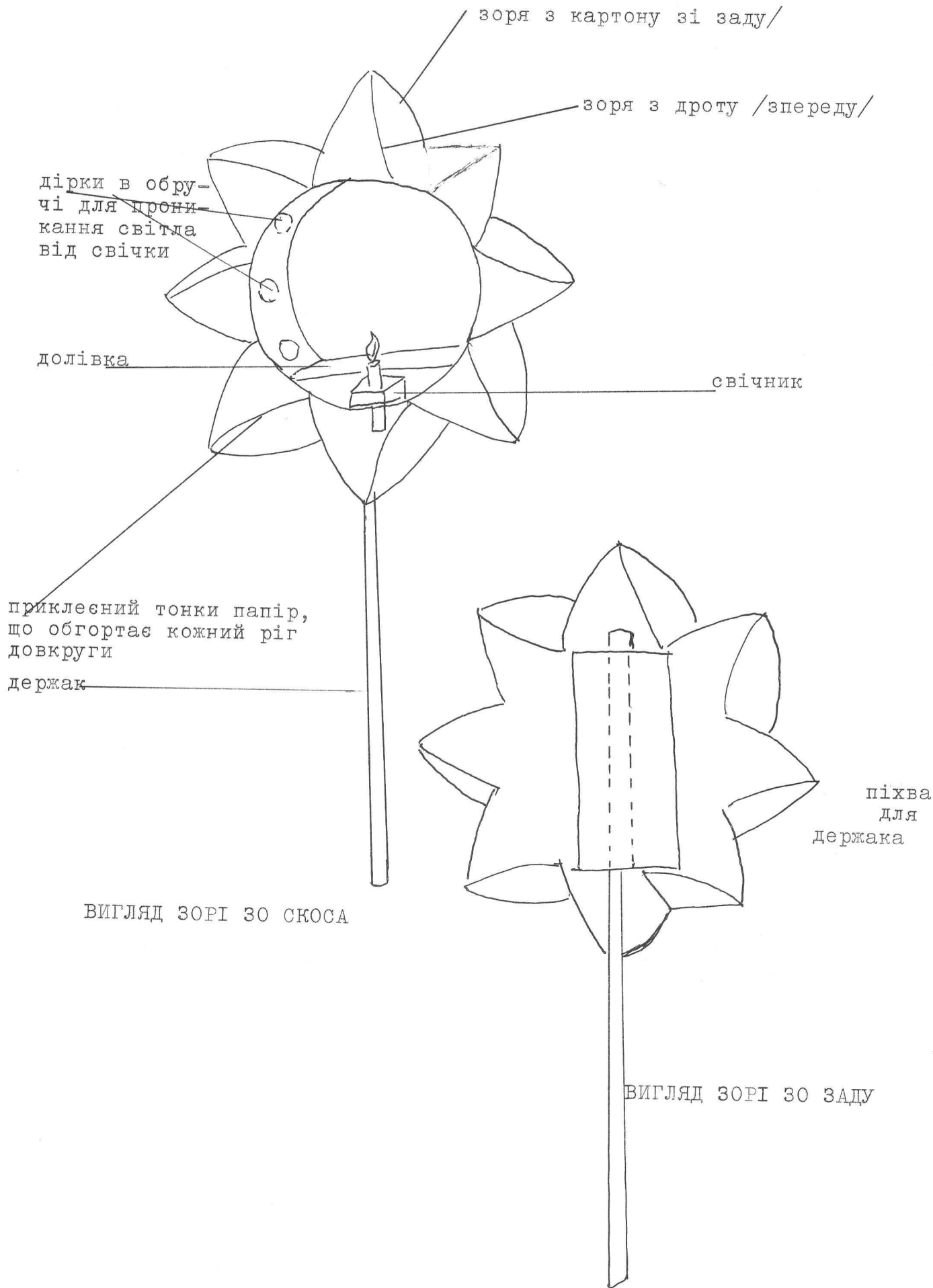

в/

дрiт

картон

П О Я С Н Е Н Н Я

- ЗОРЯ: 1/ а/ Нарисувати коло діаметром $16 \frac{3}{4}$ " або 42 см, а тоді розділивши на 4 частини і провівши знову лінії одержиться 8 точок, які творитимуть рамена зорі. Переривні лінії є лише допоміжні, суцільні лінії є обриси предмету. б/ Готова витята зоря із картону. Картон повинен бути не зам'який.
- ОБРУЧ: 2/ а/ Найкраще вжити круглу коробку відтявши надвишку, бо коробки є завжди високі/ а тут потрібно $3'' = 7 \frac{1}{2}$ см. висоти. б/ вид зпереду обруча.
- ДРІТ: 3/ Позгинати дріт у таких самих відступах, як зоря із картону і прив'язати один край обруча до внутрішніх кутів зорі із дроту, а другий край склеїти зі зорею із картону /рисунок 8 і 9/.
- ДЕРЖАК: 4/ Має звужений один кінець, щоб міг входити лише потрібною довжиною до піхви.
- ПІХВА: 5/ сильний папір /найкраще склеїти 3-4 поодиноких листків разом/ і вигнути у форму 5 в/
- СВІЧНИК 6/ 3-4 поодиноких картоників склеєних разом. Дірка такої величини, яку грубість матиме свічечка. Ця свічечка повинна тісно сидіти щоб не випадати і бути $2 \frac{1}{2}'' = 6$ см 5 мм назовні, щоб зоря не загорілася.
- ДОЛІВКА: 7/ Сильний папір, зігнутий у форму 7 в/ що творити долівку для витятих постатей маленького вертепу.

ЯК ЛУЧИТИ ЧАСТИНИ ЗОРІ?

- 8/ 9/ Дріт є прив'язаний до обруча шнурочком, який є пересилений через дірку в обручі. Обруч є сполучений зі зорею із картону приклеєнням паперу: кутом назовні /рис. 9 в/ сполучення на зовні, а/б/ сполучення внутрі/.

9 б/в/ показує сполучені роги дроту із рогами картону.

9 а/в/ показує дірки в обручі крізь які проникатиме світло від свічечки в поодинокі роги зорі. Хоч дірки будуть закриті тонким папером то всетаки світло свічечки вистарчає для легкого освітлення рогів.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД: Дірки в обручі показані перериваною лінією, бо дійсно вони закриті тоненьким папером. Кожний ріг є обклеєний тонким папером крізь який пробиватиме світло від свічки.

ВИД ЗОРІ ЗІ ЗАДУ: Показує піхву 5/ і як до неї входить держак. Найкраще щоб держак був рухомий, бо тоді окремо можна переносити зорю і окремо держак і сполучувати їх разом немає труднощів, особливе в наших умовах, коли колядникам часом треба їхати автобусом чи автом.

ЕЛЕКТРИЧНЕ ОСВІТЛЮВАННЯ рівно ж може бути використане при струмі, що його даватиме батарея зі заду зорі. Свічка зате надає природнього і тому більше приємного настрою, бо це горить живий вогонь -- живе полум'я.

З А Г А Д К И

1. Батько тисячі синів має, всім їм мисочки справляє, а собі ні.
2. Без рук, без ніг на пліт лізе.
3. Без чопа, без дна, повна бочка вина.
4. Біла як сніг, надута як міх, лопатами ходить, а рогом їсть.
5. Бурий- а не ведмідь, крилатий - а не птах, рогатий, 6 ніг має.
6. В зеленім дімочку сидять брати рядочком, люди дімочок отвирють і братів заїдають.
7. В однім горщику дві страви, мішай, не мішай, ніколи не перемішаєш.
8. Водою плили три пани убрані в стрібні жупани, а жупани їх латка на латці, їх люблять в кожній хатці.
9. Впала бочка йрозбилася, збіглися всі боднарі, але ніхто не міг направити.
10. Два рази родився, в школі не вчився, а години знає.
11. Двоє дивиться, двоє слухає, чотири тупотять, а сімсот свище.
12. Дід до церкви ніколи не ходить, тато деколи, а син щодня.
13. Зелена - а не трава, жовтна - а не віск, тверда - а не камінь, солодка - а не мід.
14. Ішла пані до міста, а на ній суконь триста.
15. Котрий звір найсильніший?

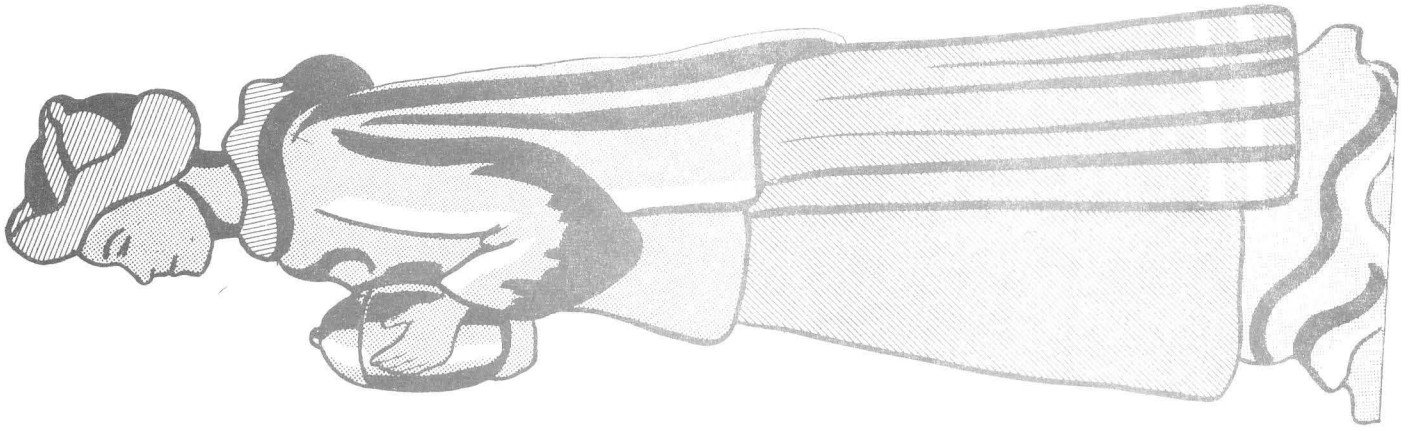
-х-х-х-х-х-х-х-х-х-

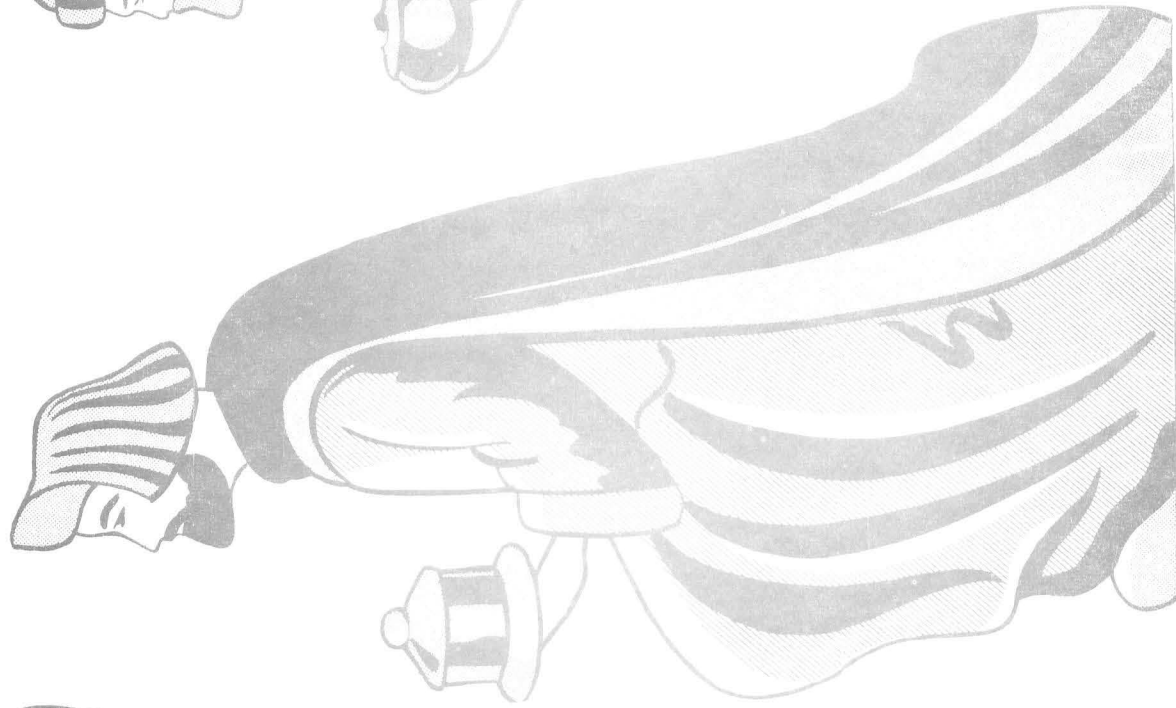
ВІДГАДКИ: 1. дуб, 2. гарбуз, 3. яйце, 4. гуска, 5. хрущ, 6. горох, 7. яйце, 8. риби, 9. яйце, 10. півень, 11. к і н ь: - очі, вуха, ноги, хвіст. 12. виноград, 13. морква, 14. курка, 15. слимак.

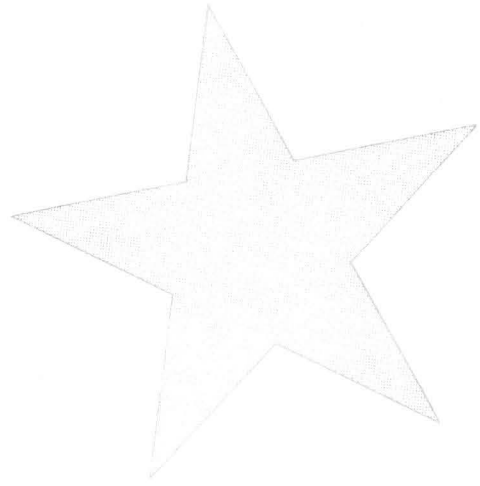
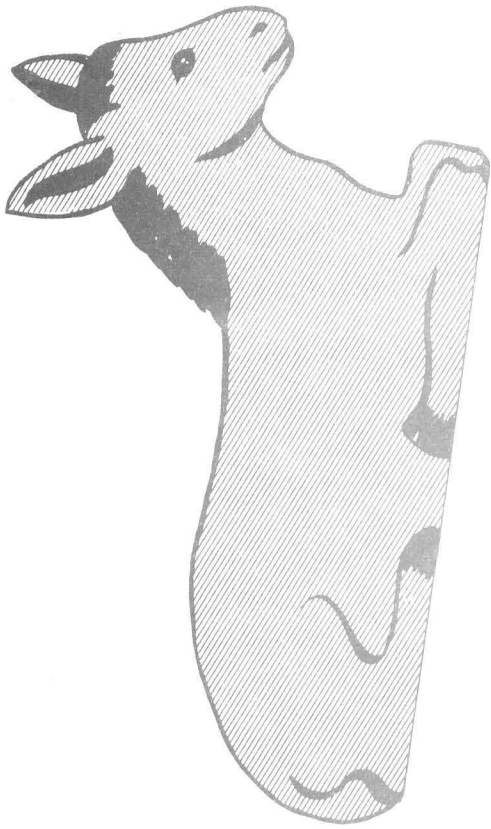
ВІДГАДКИ РЕБУСІВ: стоїть, стонога, столи, стопа, сторожа, стовп, столиця, стогін, столяр, сторож, стояк, століття, півень, південь, північ, півкруг, півкуля, півмісяць, піврік, сорока, п'ятиця, вороги, молоко, образ, відвага, сокіл, грішник, окопи, рибалка, сміх, стріляти, сколиця, триб, тризуб, тризна, тривога.

ЗАГАДКИ та РЕБУСИ примушують дітей думати і в той спосіб розвивати бистроту ума. В кожному дитячому журналіку, хоч би як маленькому, друкують загадки, ребуси, жрестиківки для дітей. Ми повинні захочувати новацтво відгадувати загадки в ГОТУЙСЬ та висилати відгадки. Відгадки може посилати навіть цілий рій, але тоді треба відгадувати загадки на сходинах, щоб цілий рій брав участь. Загадки та ребуси можна відгадувати на сходинах у формі гор, на пр.: хто більше загадок чи ребусів відгадає. Загадки перечитуємо, а ребуси найкраще відрисувати кожний на окремій карточці і давати новакам поодинокі. Кожний новак записуватиме відповідь і опісля будемо знати хто і що відгадав.

Зібрала: Сестричка НАДЯ.

РЕБУСИ

100 їть

100 нога

100 ли

100 па

100 рона

100 вп

100 лица

100 гін

100 ляр

100 рохс

100 як

100 ліття

$\frac{1}{2}$ ень

$\frac{1}{2}$ день

$\frac{1}{2}$ ніг

$\frac{1}{2}$ крур

$\frac{1}{2}$ кула

$\frac{1}{2}$

$\frac{1}{2}$ рік

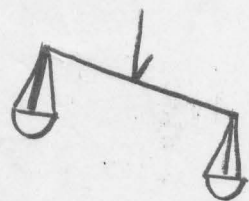
40 а

5* ~~ни~~ца

Во

МОЛ

ОБ

ВІД

СО

 ПРІШІ ~~ни~~к

 ни

 ви

 лка

С

 ~~ати~~ лица

Зб

Ззуб

Ззна

Звога

PEBYCN

100 mtr

100 mtr

100 mtr

100 mtr

1/2 mtr

1/2 mtr

1/2 mtr

Bo

BID

mm

C

38

100 mtr

100 mtr

100 mtr

100 mtr

1/2 mtr

1/2 mtr

100 mtr

MOU

CO

mm

←

38

100 mtr

100 mtr

100 mtr

100 mtr

1/2 mtr

1/2 mtr

5x mtr

oe

mm

mm

mm

38

04